

Hur den professionella kan förebygga ungdomsvåld

En litteraturstudie

Gabriella Harju

Examensarbete
Det sociala området
2013

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	21673
Författare:	Gabriella Harju
Arbetets namn:	Hur den professionella kan förebygga ungdomsvåld - En litteraturstudie.
Handledare (Arcada):	Rut Nordlund- Spiby
Uppdragsgivare:	Ett mottagningshem för ungdomar i södra Finland.
<p>Sammandrag:</p> <p>Syfte med min studie är att skapa förståelse för hur man som professionell på bästa sätt kan förebygga ungdomsvåld. Studien svarar i form av en litteraturstudie på frågan: Hur kan man som professionell förebygga ungdomars våldsamma beteende? Teoretiskt bygger min studie på det förebyggande arbetet och på den professionellas kompetenser. Resultaten visar att det finns flera faktorer som bidrar till det förebyggande arbetet. Den professionella måste ta i beaktan eventuella riskfaktorer, kunna se de förebyggande faktorerna samt kunna stärka dem och ha kunskap om vad våldet innebär och hur det kan ta sig uttryck. Resultatet visar också att den professionella måste kunna använda sig av olika förebyggande program, olika metoder och sina olika kompetenser som till exempel Madsens socialpedagogiska handlingskompetenser. Dessutom måste den professionella kunna hantera konflikter som uppstår, då behövs det förutom kunskap också erfarenhet. Enligt resultaten måste den professionella för att förebygga våldsamt beteende klargöra sin roll som professionell för den unga, använda problemlösningstrategier, hjälpa den unga att förstå sina problem, berätta om sin roll som hjälpare samt berätta om sin auktoritet i mötet med den unga.</p>	
Nyckelord:	Förebyggande arbete, våld, ungdomar, professionalitet
Sidantal:	53
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Degree programme of social services
Identification number:	21673
Author:	Gabriella Harju
Title:	How the professional can prevent youth violence: A literature review
Supervisor (Arcada):	Rut Nordlund -Spiby
Commissioned by:	A Receiving Home for Youth in southern Finland
Abstract:	
<p>The aim of this study is to achieve understanding in how you, as a professional, can prevent youth violence in the best way. My study will by a literature review answer the question: How can you prevent violent behavior among youth as a professional? My theoretical frame for this study is prevention work and professional competences. The result in my study shows that there are many different things that impacts on the prevention work. As a professional you have to take in consideration the risk factors, the preventive factors and strengthen them. You also need to have knowledge about violence, what it contains and how it can turn out. The results also pointed out that as a professional you have to use different preventive programs, different methods and your different competences for example Madsen's social pedagogy function competences. My results also show that you have to know how to handle the conflict and in these situations you need besides your facts also experience. According to my result the professional has to treat the client with respect, confident and encourage the youth. In violent preventive situations where you meet the youth you have to clarify your role as a professional, you have to use problem-solving strategies, help the young person understand her problems, tell about your role as a helper and describe your authority.</p>	
Keywords:	Prevention work, violence, youth, professionalism
Number of pages:	53
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sosiaaliala(AMK)
Tunnistenumero:	21673
Tekijä:	Gabriella Harju
Työn nimi:	Miten ammattilainen voi ennaltaehkäistä nuorisoväkivaltaa: kirjallisuuden tarkastus.
Työn ohjaaja (Arcada):	Rut Nordlund -Spiby
Toimeksiantaja:	Nuorten vastaanottokoti Etelä- Suomessa
<p>Tiivistelmä: Tutkimukseni tarkoitus on luoda ymmärrystä siihen, miten ammattilaisena voi parhaiten ennaltaehkäistä nuorisoväkivaltaa. Tutkimukseni vastaa kirjallisuustarkastelun avulla kysymykseen: miten ammattilaisena ennaltaehkäistä nuorten väkivaltaista käyttäytymistä? Tutkimukseni teoriapohja on ennaltaehkäisevä työ ja ammattilaisen kompetenssit. Tulokseni näyttävät, että on olemassa monta tekijää, jotka vaikuttavat ennaltaehkäisevään työhön. Ammattilaisena on otettava huomioon riskitekijät ja ennaltaehkäisevät tekijät, joita on osattava tukea sekä omattava tietoa väkivallasta. Eli väkivallan sisällöstä ja siitä, miten se voi ilmetä. Tulokset näyttävät myös, että ammattilaisena on osattava käyttää erilaisia ennaltaehkäiseviä ohjelmia, menetelmiä sekä omia kompetenssejaan esimerkiksi Madsenin sosiaalipedagogiikan toimintakompetensseja. Ammattilaisena on myös osattava käsitellä konflikteja, siihen tarvitaan tiedon lisäksi myös kokemusta. Tulokset osoittavat myös, että ammattilaisen on nuoren kohtaamistilanteissa osattava näyttää arvostusta, luottamusta sekä osattava kannustaa. Nuoren kohtelutilanteissa on ammattilaisena tehtävä nuorelle selväksi seuraavat asiat, jos haluaa ennaltaehkäistä nuoren väkivaltaista käytöstä: Ammattilaisen on selkeytettävä oma roolinsa, käytettävä ongelmanratkaisustrategioita, autettava nuorta ymmärtämään ongelmansa ja kerrottava roolistaan auttajana sekä auktoriteettina.</p>	
Avainsanat:	Ennaltaehkäisevä työ, väkivalta, nuoriso, ammatillisuus
Sivumäärä:	53
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	

INNEHÅLL

1	Inledning.....	7
1.1	Problemformulering och syfte.....	8
1.2	Arbetslivsrelevans	10
2	Teoretisk referensram	10
2.1	Förebyggande arbete	11
2.2	Den professionellas kompetenser	16
3	Metod.....	20
3.1	Litteraturstudie som metod.....	20
3.2	Urvalskriterier	21
3.3	Datainsamling.....	21
3.4	Analys av material	23
3.5	Etiska aspekter i litteraturstudien	24
4	Resultat	25
4.1	Förebyggande arbete	26
4.1.1	<i>Förebyggande program</i>	27
4.1.2	<i>Riskfaktorer</i>	29
4.1.3	<i>Kunskap om vad våld innebär</i>	30
4.1.4	<i>Att professionellt möta och bemöta</i>	30
4.2	Sammanfattning av resultat.....	32
5	Tolkning och analys	34
5.1	Förebyggande arbete	34
5.2	Den professionellas kompetenser	37
5.3	Slutsatser.....	42
6	Diskussion	47
6.1	Metoddiskussion.....	47
6.2	Resultatdiskussion.....	49
6.3	Förslag till fortsatt forskning	50
	Källor	51
	Bilagor	54
	Bilaga 1.....	54
	Bilaga 2.....	55
	Bilaga 3.....	59

FIGUR

Figur 1 Resultatredovisning	43
-----------------------------------	-----------

1 INLEDNING

Jag har valt att skriva om det förebyggande arbetet av ungdomsvåld ur ett professionellt perspektiv. I en nyhetsartikel (Pöyskö, 2011) framhävs den nuvarande situationen av ungdomsvåld mycket tydligt. I artikeln framgår bland annat att barn och ungdomar upplever mera våld än vuxna när man jämför brottsofferundersökningar. Rättspolitiska forskningsinstitutet kom fram i sin undersökning till att två tredjedelar av barnen och de unga som deltog i undersökningen hade upplevt psykiskt eller fysiskt våld. Ungdoms- och skolarbets prästen Aila Mäkinen framhäver att dagens unga reagerar alltmer känsligare med våld. Våldets mängd har i och för sig inte ökat men våldets form har blivit brutalare. Detta märks till exempel redan från ungas språkbruk. Ungdomsvåldet har fått våldsammare former runt om i landet, vilket som värst har lett till det ökade antalet mord i fall, där förövaren varit en 18-20 årig ungdom. (Pöyskö, 2011)

Jag intresserar mig för praktiska råd och åtgärder för personal och professionella för att kunna förebygga ungdomsvåld. Jag anser att ett handlingsdirektiv om förebyggande arbete av ungdomsvåld för olika arbetsplatser skulle vara aktuellt och viktigt för enheter som jobbar med barn och unga.

Rädslan för den växande aggressiviteten i samhällen i västvärlden har ökat. Allt mer utbredd narkotikahandel och massarbetslöshet orsakar oro i samhället samtidigt som våld i familjer har blivit allt vanligare. Inom tävlingsidrotten upprörs vi av våldet. Massmedierna, speciellt televisionen, synliggör både verkligt och fiktivt våld. Samtidigt som aggression kan vara ett medel för den enskilde eller för samhället att förverkliga sina mål har den i alla tider varit en källa till sociala problem. (Helkama et.al, 2009)

Detta tyder på att aggressivitet finns och har funnits redan länge i samhället och speciellt unga som mår illa har en tendens att utagera aggressivt. Frågan är hur man kan förebygga detta och vad man som en professionell kan göra för att förebygga det våldsamma beteendet.

I Hulkkos et. Al:s (2009) artikel om våld på arbetsplatser inom hälso- och socialbranschen som är publicerad av statistikcentralen har man i samband med arbetskraftsundersökningen tagit reda på hur många anställda som under åren 1999-2007 har blivit utsatta för våld på arbetsplatsen eller under en arbetsresa under de senaste 12 månaderna. Vål-

det delades in i tre olika undertyper enligt följande: 1) Våld, med synliga fysiska skador 2) våld med icke synliga fysiska skador och 3) skrämmande hot. Resultaten visade att av dem som bemött våld på arbetsplatsen hade 16% bemött våld med synliga skador, 28% bemött våld med icke synliga skador och 72% bemött skrämmande hot, vilket således är den allmännaste formen av våld som de anställda bemött. (Hulkko et.al, 2009)

Undersökningen visar också att de tre mest riskfyllda branscherna är hälso-och sjukvård, social omsorg samt väktar- och säkerhetsbevarande branscher. De som agerade våldsamt var ofta klienten, patienten, eleven, eller en annan person som man bemöter i yrket. I vart tionde fall var det frågan om en totalt okänd person som orsakade våldet och endast i ytterst få fall var det frågan om en kollega eller någon annan bekant. (Hulkko et.al, 2009)

Våld är därmed vanligt på arbetsplatser som hör till det sociala området. Därför är det också viktigt att få reda på hur man kan förebygga detta våld, bland ungdomar. Speciellt yngre arbetstagare bemöter mer våld än de äldre, och de anställda som har bara deltidskontrakt eller jobbar som visstidsanställd bemöter mer våld än de fastanställda. Våld på arbetsplatser uppstår ofta i situationer där personalen varit tvungen att blanda sig i klientens personliga och privata angelägenheter som exempelvis självbestämmanderätten, eller då man måste förneka en tjänst eller något som klienten önskat. (Rådet för brottsförebyggande, 2011)

Anställda möter våld, klienter möter personalen som blandar sig in i privata angelägenheter och ibland möter även klienter våld. Allt detta har med rätt sorts av bemötande att göra. Våld finns och det är mycket vanligt inom arbetsplatser, men för att kunna förebygga att våldsamma situationer uppstår måste man veta vad som påverkar situationen och sedan försöka förebygga det från att bli värre. Dessa faktorer ligger som bakgrund till mitt arbete och mitt intresseområde.

1.1 Problemformulering och syfte

Jag har valt att skriva mitt examensarbete om det förebyggande arbetet när det gäller ungdomar och våldsamt beteende. Ämnet intresserar mig och jag tycker att det är viktigt

att som professionell veta vilka saker påverkar det förebyggande arbetet som man själv kan tänka på när man jobbar med barn och ungdomar.

Våldsamt beteende bland ungdomar har varit aktuell under senaste tiden i massmedia (Huoviala, 2013) I artikeln *Tappajina tavalliset nuoret*, beskrivs hur brutalt ungdomsvåldet har blivit och att förövarna är ofta vanliga ungdomar utan kriminellt bakgrund. (Huoviala, 2013)

Detta aktuella ämne väckte misstankar om att det finns brister i det förebyggande arbetet av ungdomsvåld. Det är viktigt att man som professionell på enheter där man jobbar med barn och ungdomar kan förebygga och hantera möjliga våldsamma situationer på ett professionellt sätt. Fler problem kan uppstå på en arbetsplats då man inte vet hur man skall göra i en våldsam situation för att inte skada sig själv eller klienten. Detta ligger som bakgrund till mitt syfte och min frågeställning.

Studiens syfte är att skapa förståelse för hur man som professionell på bästa sätt kan förebygga ungdomsvåld. I mitt syfte ingår att få reda på hur just den professionella bäst kan förebygga det våldsamma beteendet. Som en professionell är det viktigt att kunna hantera en våldsam situation på rätt sätt och om möjligt förebygga situationen helt.

Mitt arbete kommer att svara på följande fråga:

Hur kan man som professionell förebygga ungdomars våldsamma beteende?

Jag har avgränsat mitt arbete att handla om ungdomars våldsamma beteende. Jag kommer alltså inte att gå in på familjevåld eller våldsamt beteende i andra åldersgrupper.

Begreppet ungdom är ett begrepp som är svårt att åldersmässigt definiera. Barnskyddslagen 6§ definierar begreppet ungdomar som personer under 20 år och barn som personer under 18 år. (Barnskyddslagen 6§ 2007/417) Jag kommer dock att använda begreppet ungdomar för personer i åldern 10-25 år. Jag anser att med en bredare åldersskala för begreppet ungdomar kan jag ha tillgång till mera information om förebyggande åtgärder för våldsamma ungdomar.

Jag har också avgränsat mitt arbete genom att lägga tyngden mest på förebyggande arbete med barn och ungdomar och mindre på familjer. Jag har även avgränsat mitt arbete

genom att ha fokus på den professionellas sätt att förebygga våldsamma situationer överlag och förebyggandet av våld på enheter som arbetar med barn och ungdomar. Med professionalitet menas i detta arbete att man arbetar på ett yrkesmässigt korrekt sätt på enheter för barn och unga.

1.2 Arbetslivsrelevans

Arbetsplatser har nytta av mitt arbete för att arbetet kan fungera som handlingsdirektiv för enheter som jobbar med barn och unga. Arbetet ger olika slags råd för personalen att förebygga våldsamt beteende och våldsamma situationer. Speciellt nya arbetstagare med kort erfarenhet om våldsamma situationer kan dra nytta av förslag samt direktiv på hur man på olika sätt kan förebygga våldsamt beteende, få information om våld samtidigt som information om olika förebyggande metoder kan komma tillhanda.

Uppdragsgivaren för min studie är ett mottagningshem i södra Finland. Mottagningshemmet är för ungdomar i åldern 12-18. På ett mottagningshem för ungdomar finns det situationer i vardagen då ungdomar beter sig våldsamt. Ämnen som behandlas och utreds på mottagningshem är ofta känsliga vilket då lätt leder till att ungdomar beter sig våldsamt som ett slags försvar. Personalen på mottagningshemmet kommer att ha nytta av mitt arbete genom att de får veta hur de kan förebygga våldsamma situationer och hur de själv kan bidra till hur situationen utlöser sig.

2 TEORETISK REFERENSRAM

Som teoretisk referensram i detta arbete fungerar det förebyggande arbetet och den professionellas kompetenser. Dessa teorier belyser teman förknippade med frågeställningen i arbetet och fungerar således som utgångspunkter för arbetet.

Jag kommer att fokusera både på förebyggande arbete med barn och unga och på förebyggande arbete i sin helhet, jag lämnar dock bort förebyggande arbete med till exempel familjer.

Mitt arbete handlar om de professionellas sätt att förebygga ungdomsvåld och för att nå detta mål behövs kompetenser. Därför anser jag att den socialpedagogiska bildningsblomman(Madsen, 2001) och bemötande enligt Blennberger(2005) passar in för att beskriva den professionellas kompetenser och som min andra teoretiska referensram.

2.1 Förebyggande arbete

Förebyggande arbete innefattar många saker och det finns olika sätt att jobba på i förebyggande syfte, speciellt när det gäller arbete med barn och ungdomar. Det förebyggande arbetet har tre inkörsportar: Ett, fokusering på föräldrarna två, samspelet föräldrar-barn samt tre, barnen i fokus. De olika inkörsportarna kan användas separat eller kombinerat.(Killen, 2009:113)

För att lyckas med det förebyggande arbetet måste hjälpinsatser införas redan i ett tidigt skede, till exempel redan på daghem och förskolor. På skolans område finns det både skolsköterskor, speciallärare, psykologer och socialarbetare som utvecklar det förebyggande arbetet för eleverna. En stor del av detta arbete bör bedrivas på barnens arenor av dem som är tillsammans med barnen till vardags och som barnen har förtroende för.(Killen, 2009:125f)

Det är viktigt för barnen att också ha en anknytning utanför hemmet för att bättre ta sig genom kriser. Barnet behöver få bearbeta sina upplevelser, det måste finnas kontinuitet i barnets liv och de måste få känna att de har kontroll över sin egen livssituation för att klara av möjliga kriser. Man måste ta vara på den trygga anknytnigen som finns och se till att nya trygga anknytningar utvecklas. Dessutom måste vi försöka kompensera den otrygga anknytningen mellan föräldrar och barn genom att utveckla nya anknytningar som är tryggare. De trygga anknytningspersonerna utanför hemmet har både ansvar och möjlighet att arbeta förebyggande. Om vi vill ge barnet en trygg anknytning utanför familjen gäller det att inse att dessa personer, till exempel daghemspersonal, har viktiga omsorgsfunktioner och att barnen ofta spenderar mera tid med dem än med sina föräldrar. (Killen, 2009:213ff)

De professionella som har ansvar över omsorgen måste stärka föräldrafunktioner som förmåga att se barnet som det är, hysa empati för barnet, engagera sig på ett positivt

känslomässigt sätt i barnet och att ha realistiska förväntningar på barnet. (Killen, 2009:39f)

Förutom den trygga anknytningen i och utanför hemmet är det viktigt att också se barnet. Att bli sedd är inte bara viktigt för barn i utsatta livssituationer, utan de är viktigt för alla barn. Alla barn kan uppleva svårigheter, osäkerhet och frustration, men de är upplevelser som hör till uppväxten. De professionella som visar barnet att de ser och förstår, som lever sig in i deras situation och engagerar sig i dem har samtidigt en kontakt med barnet som gör att de kan hjälpa barnet att bearbeta svåra situationer. Alla barn har behov av att bearbeta svåra situationer, men speciellt barn i riskzoner är i behov av det. De barn som får hjälp i att bearbeta den svåra situationen, klarar sig också bäst genom de besvärliga livssituationerna. Barn som bevittnat situationer som kan utlösa starka känslor, behöver ge utlopp till sina känslor istället för att skjuta undan dem. Barn har en otrolig förmåga att tillgodogöra sig hjälp i stressfulla situationer och krisförlopp, vilket tyder på att de också är mottagliga för förebyggande arbete. För att hjälpa barnet bearbeta svåra situationer behöver man också avdramatisera vissa tabubelagda ämnen som är bundna till föräldrarnas situation och tillstånd. Barnen lär sig redan i ett tidigt skede att man inte får tala om exempelvis missbruk, våld eller skilsmässor. Barn kan uppfatta tabun även förrän de förstår själva ordet och de förstår att tabun är belagt med skam och skuld. Tabun hör till en av de belastande aspekterna i situationen, och samhället har här en förebyggande uppgift i förhållandet till barn och vuxna (Killén, 2009:216ff)

Till det förebyggande arbetet med barn hör också att som professionell kunna dela barnens smärta genom att hjälpa dem sätta ord på och uttrycka sina känslor och hjälpa barnet med sin upplevelse av situationen. Den professionella måste också kunna identifiera sina kompetenser och sina gränser för hur mycket hon kan hjälpa barnet med särskilda behov. Ibland måste den professionella till exempel hänvisa föräldrarna och barnet vidare till andra instanser eller professionella. Det är viktigt att komma ihåg att barnen under en påfrestande tid inte väljer vem som helst att anförtro sig till, och barn kan knappast kan få för mycket med hjälp. Det vill säga även om barnet blivit hänvisad till annan professionell hjälp kan de ändå behöva någon att hålla i handen och som engagerar sig. (Killen, 2009:222ff)

Som professionell i det förebyggande arbetet är det också viktigt att hjälpa barnet förstå sin omsorgssituation. Alla svåra situationer som barnet kan leva i stör barnet, tar glädjen ifrån dem, reducerar deras utvecklingsmöjligheter och ställer oerhörda krav på dem när det gäller att förstå det som händer och förhålla sig till det. Därför blir det viktigt för barnet att få en engagerad vuxen som inte bara tröstar barnet utan också hjälper barnet att förstå. Det är också viktigt för den professionella att ge barnen möjlighet att uppleva att de har kontroll över sin livssituation, hjälpa barn bemästra saker och ting, stärka sociala kompetenser hos barnet och hjälpa att hitta strategier som gör att barnet kan hantera åtminstone ett par aspekter av sin svåra livssituation. Det blir viktigt att också se till att barnet får uppleva kontinuitet och sammanhang i livet. I detta kan grupper fungera som stöd. Grupparbetet ger barnet möjlighet att träffa andra barn i liknande livssituationer och härmed slipper barnet känna sig ensamma med sitt livsöde. Grupparbete kan också få barnen att identifiera sig med varandra och få kraft att bearbeta sina upplevelser. Barnen får då kunskaper som är relaterade till de egna erfarenheterna och barnen kan också få idéer från varandra om hur de kan bemästra situationen. (Killén, 2009:226ff)

Professionella som möter barnet på vuxnas arenor, som till exempel inom missbrukarvården, vuxenpsykiatri och kriscenter för kvinnor, har ett yrkesetiskt ansvar för att hjälpa barnet. Professionella på vuxnas arenor har en god kännedom om de problem som föräldrarna kämpar med och kan därför hjälpa barnet eftersom de vet vad barnet utsätts för. Det förebyggande arbetet med barn kan alltså hänga ihop med behandlingen av föräldrarna och barnet upptäcks ofta också just via institutioner som hjälper föräldrarna. (Killén, 2009:109f).

Ett förebyggande arbete som är speciellt avsett för barn i olika risksituationer håller på att utvecklas. Detta gäller exempelvis barn till föräldrar i skilsmässa som inte är kapabla att hantera sin sorg och aggressivitet eller barn till missbrukarföräldrar. (Killén, 2009:125f)

De förebyggande processerna måste befinna sig i ständig utveckling och berikas av kliniska erfarenheter och forskning för att fungera så bra som möjligt. Det är meningen att inte göra samma misstag som man redan tidigare gjort och att inse att det finns lika många svar som det finns människor. Jakten och tron på att det finns en enda modell

skulle utgöra det slutliga svaret inte är riktigt. En utmaning för förebyggande arbetet är därför att utveckla en differentierad förståelse och ett brett spektrum av metoder. Det är viktigt att vara mer upptagen av behov och processer och mindre av modeller, tekniker och åtgärder. Kriterierna för val av metod måste utvecklas när det gäller förebyggande arbete med barn och den tidiga behandlingen av barn som är utsatta för omsorgssvikt eller har olika psykiska problem. En rad olika frågor bör ställas när det är frågan om den enskilda modellen. Frågorna är bland annat följande: Vilka element består modellen av? När är den lämplig att använda? Stimulerar den inlevelse? Betonar den ett kognitivt synsätt? Passar de för de behov vi står inför här och nu? Finns det situationer då den inte bör användas? När vi utvecklar förebyggande metoder är det nödvändigt att utgå ifrån behov som olika föräldrar och barn har och de behov som hänger samman med kommunens eller distriktets socioekonomiska förhållanden. (Killén, 2009:128ff)

Resursorientering och problemorientering är perspektiv som betonar positiva respektive negativa sidor. Dessa perspektiv sätts ofta upp mot varandra, både vid det förebyggande arbetet och i handling. Det är viktigt att förhålla sig till båda sidorna, både den positiva och till begränsningarna. Var tyngpunkten ligger kommer att bero på den enskilda klienten och den enskilda vårdaren eller socialarbetaren. (Killén, 2009:130f)

När man talar om förebyggande arbete med barn är det viktigt att olika yrkesgrupper delar ett gemensamt kunskapsområde om förhållandet föräldrar–barn, barns utveckling och de faktorer som påverkar detta på gott och ont. Denna samsyn utgör grundvalen för ett differentierat förhållningssätt och en kreativ metodutveckling. (Killén, 2009:133)

Det förebyggande arbetet kan delas in i två olika former av förebyggande arbete; det universella och det selektiva. Det universella förebyggande arbetet avser processer med syfte att förhindra att problem uppstår. Det riktar sig mot hela befolkningsgrupper och är resursorienterat. Det selektivt förebyggande arbetet har som mål att tidigt identifiera särskilda behov och att förhindra att de identifierade problemen förvärras. (Killén, 2009:133f)

Killén nämner fyra huvudprocesser som skyddar människor mot psykisk belastning. Huvudprocesserna är att reducera riskfaktorernas inverkan, de negativa kedjereaktionerna, att skapa och bevara självkänsla och kompetens samt att skapa nya möjligheter.

Huvudprocesserna innehåller olika element som är integrerade i dessa huvudprocesser. Elementen kan användas både i universellt och selektivt förebyggande arbete. Dessa element är reducering av tabu, större förståelse för barns medfödda kompetenser, anknytningsbehov och utveckling, kontaktförhållanden till föräldrarna, omsorg och stöd, etablering och förstärkning av det sociala nätverket, reducering av stressproblemösning, förstärkning av föräldrafunktioner och stimulering av samspelet, arbete med inre arbetsmodeller, förberedelsearbete och bearbetning av oro, hjälp med att sätta gränser, krisbehandling och krishjälp. Dessa element kan användas i varierande omfattning och kombinationer. Elementen kan användas i olika situationer individuellt eller i grupper oberoende av om de är universellt eller selektivt förebyggande. Dessa metoder är enkla och bör kunna integreras i verksamheten av varje universellt förebyggande institution. Då man i arbetet till exempel försöker bygga upp eller förstärka klientens sociala nätverk, kräver det inte en terapiutbildning utan inlevelse, insikt och sensitivitet samt möjlighet till professionell handledning och konsultation krävs av utövaren. (Killén, 2009:134f)

Det finns ingen skarp gräns mellan det universella och det selektivt förebyggande arbetet, utan det är främst frågan om var man lägger betoningen. Betoningen beror i sin tur på de behov som barnen och föräldrarna signalerar. Dessa förebyggande åtgärder kan kombineras i olika sammanhang till exempel på barnavårdscentraler och öppna förskolor eller på andra naturliga mötesplatser, beroende på de tillgängliga resurserna. Då man jobbar med universellt förebyggande processer kan man komma till insikt om att det krävs även selektivt förebyggande insatser. (Killén, 2009:166f)

När man talar om det förebyggande arbetet som en professionell måste den professionella kunna reflektera över sitt eget arbetssätt och sin arbetsmiljö. Faktorer som till exempel hög stressnivå kan påverka det förebyggande arbetet på ett negativt sätt. Trivselen på arbetsplatsen är också en faktor som påverkar det förebyggande arbetet. (Brolin, 2011:182)

Det mest väsentliga i det krisförebyggande arbetet är krisberedskapen. Beredskapen kan vara på individuell nivå eller inom organisationen. Den individuella beredskapen går ut på att forma en realistisk beredskap för att något krisartat kan inträffa utan att ändå vara för vaksam och ständigt stressad över att något kommer att ske. Därför blir kriskunskap,

riskinventeringar, genomgångar och övningar viktiga i det förebyggande arbetet. (Brolin, 2011:182f)

Förutom dessa ovan nämnda faktorer skulle det också vara skäl med en handlingsplan som innefattar kunskap, hjälpinsatser och träning. Med hjälp av kunskapen man har behöver man vara mindre orolig över sina egna reaktioner. En strategi hjälper en att minimera antalet drabbade, säkerställa att de drabbade inte utsätts för mera traumatiska upplevelser samt för att göra avvägda kvalificerade insatser vid rätt tidpunkt.(Brolin, 2011:182f) Denna strategi är menad för den professionella för att förebygga en kris, våldsamt beteende bland ungdomar är många gånger en kris för den professionella och för den unga.

2.2 Den professionellas kompetenser

Som en teoretisk utgångspunkt har jag valt den professionellas kompetenser som innebär i denna studie den socialpedagogiska bildningsblomman som illustrerar den socialpedagogiska handlingskompetensen och etiskt bemötande.

Den socialpedagogiska bildningsblomman ger en möjlighet att diskutera vilka kompetenser som är väsentliga förutsättningar för att genomföra de pedagogiska aktiviteterna i de fyra praktikfälten. Den femte kompetensen består av att socialpedagogen förmår använda sig av de fyra kompetenserna på ett personligt integrerat sätt. Förmågan att kunna integrera dessa fyra kompetenser kallas den femte kompetensen, som utgör grunden för socialpedagogens förmåga att kunna handla som människa och som yrkesmänniska. (Madsen, 2001:226f)

.

Den produktiva kompetensen representerar den konkreta och materiella produktionens dimension. I denna kompetens är händerna viktiga, för att socialpedagogen skall kunna hålla sig skapande, ingripande och omformande till sin omvärld. Den professionella måste genom sina manuella färdigheter kunna lösa både praktiska och tekniska uppgifter som produktiva kompetenser. Den manuella färdigheten måste ofta också kopplas tillsammans med kunskapsprocesser som exempelvis vetenskapliga/experimentella fäl-

tet. I den manuella/produktiva processen är målet att kunna se förhållandet mellan process och produkt. Produkten skall finnas som en inre föreställning före processen eftersom produkten har en avgörande roll. Den produktiva kompetensen handlar dock inte bara om den manuella färdigheten utan också om kunskap o insikt i tillvägagångssätt samt metoder. (Madsen, 2001:228)

Den expressiva kompetensen handlar om socialpedagogens estetiska och emotionella dimension. I denna kompetens talas om kroppens språk. Kroppen presenterar både kunskap och handling, kunskap genom förnimmelse och handling genom de estetiska uttrycken. Pedagogen måste kunna lita på sina egna sinnesintryck och se hur kroppen rymmer en reservoar av kunskap och erfarenheter som inte finns i det talade språket. I estetiska aktiviteter ges möjligheter att formulera sina erfarenheter som hittills varit språklösa, tillexempel genom dans, teater, mimik, rytmik, musik och sång. Socialpedagogen måste ha av den expressiva kompetensen för att kunna sätta sig in i klientens liv och världar på andra sätt än genom den språkliga formen. Process och produkt är tätt förknippade till varandra i denna kompetens.(Madsen, 2001:229f)

Den kommunikativa processen handlar om att människor förhåller sig till varandra genom språkliga handlingar. När människor handlar i förhållande till varandra etableras ömsesidiga relationer som är uttryck för etiska värden. Att använda språket är alltså en talhandling som uttrycker en social handling som består av tillit till den som man talar med. Man litar alltså på att den andra talar sanning och detta fungerar som grund för samtalet där vi inte bara meddelar om oss själva utan också delar med varandra. Det krävs förutom språkliga färdigheter också insikt i mänskliga samtalsprocesser och normer. Socialpedagogen måste bland annat kunna etablera normer för mellanmänskligt samspel, normer för att fatta beslut och lösa konflikter på, samt att sätta in sig i andras ställe genom att skifta perspektiv. Pedagogen måste också kunna vara garantin för att det sker en reflexion över värden genom att sätta de allmänna värdena under diskussion. Pedagogen skall också kunna organisera och planera de ramar som hämtar samman deltagarna som personer. (Madsen, 2001:230f)

Den analytiska/syntetiska kompetensen handlar om olika kunskapshandlingar som då siktar sig på att komma till en djupare och bredare kunskap om världens beskaffenhet. Här stöter man på en begränsning eftersom man aldrig kommer att nå en kunskap som

är identisk med den värld som vi försöker att förstå. Våra bilder av verkligheten är alltid grova förenklingar av den egentliga verkligheten. Vår kunskap går ut på att åstadkomma klarhet i yttre fenomen istället för att finna sanningen om dem. Det innebär att den kunskap som är resultatet av en kunskapsprocess alltid är ofärdig, eftersom nya handlingar kommer att kunna leda till större klarhet. Det mest centrala i denna kompetens är att socialpedagogen har en uppfattning om deltagarnas förutsättningar, deras levnadsvillkor samt om sina egna handlingsmöjligheter som pedagog. Pedagogen måste förhålla sig utforskande till den socialpedagogiska verkligheten dvs. producera den kunskap som behövs på ett systematiskt sätt. Kunskapshandlingarna bygger på den analytiska kompetensen som går ut på att kunna isolera de enskilda delarna och ta ut dem ur det naturliga sammanhanget för att göra dem till föremål för speciella undersökningar. Detta innebär att man håller uppmärksamheten riktad mot en medvetet utvald del. Den andra halvan till den analytiska kompetensen är den syntetiska kompetensen som är ett uttryck för förmågan till att skapa synteser, dvs. samla delarna till helheter. Syntesen ger möjlighet till att sätta samman delarna i nya mönster och skapa nya helhetsförståelser. Det krävs alltså att pedagogen ställer sig på avstånd till det dagliga handlingstvånget och höjer upp sig över sin praxis genom att inta en forskares position. (Madsen, 2001:231ff)

Den femte kompetensen som också kallas den allsidiga bildningen går ut på att kunna integrera alla dessa fyra ovan nämnda kompetenser och utveckla dem i all socialpedagogisk verksamhet. Den femte kompetensen är den allra viktigaste kompetensen eftersom det endast i denna gemensamma samverkan uppnår sitt fulla bildningsvärde. Med andra ord kan man säga att för att göra de enskilda kompetenserna fruktbara för socialpedagogisk praxis måste de också knytas till den femte. Den femte kompetensens syfte blir att kombinera alla dessa olika bitar till en effektiv helhet och den uttrycker att pedagogen har skapat ett personligt förhållande och en helhet om sin kunskap, färdigheter och hållning. Den femte kompetensen resulterar i att man har kunnat fylla ut sin yrkesroll med sin person. (Madsen, 2001:234ff)

Till den professionellas kompetenser hör också bemötandet. De socialpedagogiska handlingskompetenserna innefattar bemötande. Bemötande är ett brett och mycket centralt begrepp inom det sociala området.

Enligt Nationalencyklopedin betyder bemötandet att uppträda mot någon. Språkbruk, tonfall, ansiktsuttryck, gester och kroppsspråk tar sig uttryck i personbemötandet. Ut-

tryckens variation är dock beroende på sammanhang, situation och person. (Blennberger, 2005:163f, 172ff)

Nyckelord för bemötande är respekt, jämlikhet, vänlighet, tillit, empati, stöd och uppmuntran, konfrontation och kritik, humor och lätthet. Respekt är grunden för bemötandet i socialt arbete. Respekt har en dimension av jämlikhet och jämlikheten bör vara en given standard i bemötandet. Vänlighet i bemötandet anger mänskligt värme. Det finns skillnader i tillit i bemötandet och tillit i handläggning, men tillit bör finnas i bemötandet inom sociala området även om det finns situationer där den inte är relevant. Empati som uppmärksamhet signalerar för den andra att man är närvarande och ser den andre. Skillnaden mellan empati som uppmärksamhet och empati som medkänsla är graden på intensiteten, alltså skillnaden i hur empatin tar sig uttryck i bemötandet. Alla bemötandesituationer i socialt arbete bör utmärkas av respekt, jämlikhet, vänlighet och empati som uppmärksamhet och tillit, med det kan finnas situationer där bemötandet bör ha ett neutralitetsläge i fråga om vänlighet och tillit. (Blennberger, 2005:172ff, 376ff, 381ff)

Bemötandet är både en attityd och en handling, en kombination av dygd och attityd/handling. Socialarbetarens bemötande av klienten kan vara helt avgörande för klientens livskänsla och tillit. Bemötandet är alltså inte främst en roll vi spelar utan det är ett uttryck för något vi är som personer och professionella. Flera av nyckelorden för bemötande kan användas också för etiska karaktärsegenskaper, Till exempel respekt för andra är en etisk karaktärsegenskap som tar sig uttryck i bemötandet. (Blennberger, 2005:173ff, 376ff,381ff)

För att vara professionell och arbeta förebyggande måste enligt Carlenius & Aakvaag(1996:71) tänka på attityden och beteendet som man visar mot klienten. Den professionella måste också tänka på de värderingar som attityden och beteendet grundar sig på. Det får inte göras skillnader mellan kung och tiggare i det förebyggande arbetet. Alla klienter bör behandlas lika eller fast de skulle behandlas olika skall syftet i arbetet vara att de behandlas olika för att få likvärdiga erbjudanden. Den professionella måste då utnyttja sin förutsättning för empati optimalt. (Carlenius & Aakvaag, 1996:71)

3 METOD

I detta kapitel beskriver jag metoden som jag använder mig av i min studie. Jag kommer också att presentera urvalskriterierna för mitt material, datainsamling processen, min analysmetod och de etiska aspekterna för arbetet.

3.1 Litteraturstudie som metod

Valet av metod beror på studiens frågeställning. Metodens uppgift är att samla in information om en viss problemställning.(Jacobsen, 2007:87) Jag har valt att göra mitt examensarbete som en allmän litteraturstudie för att jag tycker att metoden lämpar sig bäst för mitt arbete när mitt syfte är att få veta hur man kan förebygga ungdomsvåld. Jag anser att en litteraturstudie kan bredare kartlägga sätt att förebygga ungdomsvåld än vad resultaten från till exempel en intervju skulle göra. Perspektivet skulle då komma bara från ett håll medan jag nu får tag på olika förebyggande åtgärder runt om i världen. Valet av litteraturstudie, beror också på ämnets känslighet och på målgruppen ungdomar och våld.

En allmän litteraturstudie kan också kallas litteraturöversikt, litteraturgenomgång eller forskningsöversikt. Syftet med en allmän litteraturstudie kan vara att beskriva ett kunskapsläge inom ett visst område. I den allmänna litteraturstudien beskrivs och analyseras valda studier. (Forsberg & wengström, 2013:25f)

Det fattas kvalitetsbedömningar i den allmänna litteraturstudien vilket kan vara en risk för att felaktiga slutsatser dras. Den allmänna litteraturstudien saknar ofta någon tydlig systematik till varför artiklarna inkluderats eller hur dessa identifierats.(Forsberg&wengström, 2013:26; Granskär et al, 2008:173)

Litteraturstudien ger mig också en möjlighet att se kopplingar med olika förebyggande arbetssätt genom den tidigare forskningen inom ämnet.

3.2 Urvalskriterier

Konsten i att söka efter fakta i databaser handlar om att formulera rätt frågor. Man måste också avgöra hur gamla artiklar skall ingå och på vilket språk. Det är också skäl att tänka på vilka studietyper är intressanta. (Forsberg & Wengström, 2013:79)

Syftet med den kvalitativa urvalsmetoden är att öka möjligheter att beskriva, förklara och skapa förståelse för det problemområdet man studerar. En kvalitativ studie kan till exempel starta med ett sekventiellt urval, vilket innebär att man börjar med ett mindre urval. Den typ av urvalsstrategi man väljer kan vara avgörande för resultatet i studien. Urvalet bör vara ändamålsenligt. (Forsberg & Wengström, 2013:140)

Då man väljer sina artiklar och utför informationssökningen är det också viktigt att tänka på hur man avgränsar. Det blir svårt om inte omöjligt att omfatta ett område som innehåller för många artiklar. Därför måste man avgöra vilka av artiklarna som skall vara med i studien och vilka som i sin tur exkluderas. (Friberg, 2006:52)

Enligt Friberg(2006:68) är det skäl att avgränsa med omsorg, eftersom man ofta måste motivera valet av artiklar i studien.

Urvalskriterierna för mitt arbete är att artiklarna skall vara relevanta för mitt syfte. De skall behandla olika sätt att förebygga ungdomsvåld. Artiklarna skall vara skrivna på svenska, engelska eller finska. Jag har också som kriterier att avgränsa sökningen med att ta med forskning som är gjorda efter år 2000, för att få med den allra nyaste forskningen om ämnet. Jag har exkluderat artiklar som inte behandlar ungdomsvåld, förebyggande arbete eller professionalitet.

3.3 Datainsamling

När man avgränsat problemområdet kan man börja formulera sina sökord som blir grunden för litteratursökningen. Litteratursökningen kan då ske manuellt eller genom databassökning. Databassökningen kan ske på egen hand eller med hjälp av bibliotekarie eller både och. Databassökningen kan ske gratis via internet eller via olika biblioteks hemkataloger, artiklarna kan dock vara avgiftsbelagda. En manuell sökning kan gå ut på att man då man hittat en intressant artikel går igenom referenslistan och hittar andra artiklar som berör ämnet. Det kan också handla om att hitta information genom att läsa

innehållsförteckningen i en tidskrift, söka efter litteratur, söka efter icke publicerade texter eller genom att ta kontakt med forskare inom området och fråga om pågående forskningar. Manuell sökning kan alltså ske på många olika sätt. (Forsberg & wengström, 2013:74f)

Då man gör en informationssökning krävs det att man hela tiden under processen analyserar kritiskt tillvägagångssättet och resultatet av sökningen, samt att man analyserar processen i sin helhet. Det finns två allmänna faser man går igenom då man söker sin relevanta litteratur. Den första är den inledande litteratursökningen och den andra är den egentliga litteratursökningen. Syftet med den inledande fasen är att skapa en översikt om det forskningsområde som skall studeras. Då lär man sig om olika tekniker som passar för den egna studien. Sökningen i den inledande fasen behöver inte vara så systematisk utan det är mera experimentellt. Med hjälp av den information man hittar i den inledande fasen kan man gå vidare till nästa fas. Den egentliga litteratursökningen är mera målinriktad med mer preciserade sökningar. Under den egentliga litteratursökningen skall man få fram den slutliga mängden litteratur som man behöver för sin studie. Ett systematiskt arbetssätt hjälper att göra ett gott litteratururval. (Friberg, 2006:46f)

Urvalsprocessen sker i olika steg. Första steget innebär att man identifierar intresseområdet och identifierar sökord. I steg två bestämmer man kriterier för sökorden. I det tredje steget genomför man sökningen i lämpliga databaser och i steg fyra skall man söka efter opublicerade artiklar. Steg fem innebär att man läser sammanfattningen av de valda artiklarna och i steg sex läser man artiklarna i sin helhet och gör en kvalitetsvärdering. (Forsberg & wengström, 2013:84)

Denna ovan nämnda urvalsprocess är lämpad för en systematisk litteraturstudie. Jag har gått till väga till början på ett ganska liknande sätt och utfört stegen ett till fem, jag har också läst artiklarna i sin helhet som också steg sex innebär, men jag har inte gjort en kvalitetsvärdering av artiklarna för att jag gör en allmän litteraturstudie.

Arbetet bör enligt Friberg(2006:65) byggas på en bred grund och medan man hittar mera material och har mera kunskap kan man också börja fokusera på detaljer.

Jag började min datainsamling på hösten 2012 med att söka med olika sökord i Arcadas databaser efter att jag hade identifierat mitt intresseområde. Efter många försök och få lämpliga träffar beslöt jag att låta sökningen vila en stund.

Jag återkom till min datainsamling på hösten 2013. Då formade jag ord från min frågeställning till sökord och hittade två databaser som jag ansåg lämpliga att använda mig mest av. Databaserna jag sökte i och hittade mina artiklar i var Academic Search Elite (EBSCO), ScienceDirect och Google Scholar. Mina sökord var på engelska, för att databaserna jag använde mig av har artiklar främst på engelska. Mina sökord var: aggression in adolescence eller aggression in children eller aggression in youth and prevent eller intervent. Jag använde mig också av sökorden, violence prevention och aggression in youth/childhood/adolescent.

Jag valde endast artiklar som handla om förebyggande arbete, ungdomsvåld samt om professionellas syn på detta fenomen. Jag exkluderade artiklar som inte innehöll ovan nämnda kriterier.

Jag hittade åtta av mina artiklar via Arcadas databaser och med dessa sökord. Jag presenterar sökningen närmare i Bilaga 1, inkluderade artiklar i litteraturstudien.

Den nionde och den tionde artikeln hittade jag manuellt via sökning i annan forskning samt annan källa. En av dessa artiklar hittade jag som fulltext på Helsingfors Universitets biblioteks databas.

3.4 Analys av material

Jag har valt att analysera mina resultat med kvalitativ innehållsanalys. Den går ut på att granska och tolka texter. Analysmetoden är användbar på olika forskningsområden för att den är applicerbar på olika texter och tolkningen kan ske på många olika nivåer. (Granskär & Höglund-Nielsen, 2008:159)

Fokus i kvalitativ innehållsanalys ligger i att beskriva variationer, genom att identifiera likheter och skillnader i materialet. Dessa skillnader och likheter uttrycks i kategorier och teman på olika nivåer. Kontexten i texten har betydelse då kategorierna och teman skapas i analysen. (Granskär & Höglund-Nielsen, 2008:162)

Innehållsanalysen innebär ofta olika faser som man gör under analysen. Man skall då börja med att dela upp texten i olika teman eller kategorier, efter vilket man fyller kategorier med innehåll och därefter börjar man analysera hur ofta temat nämns, vilka skillnader och vilka likheter det finns mellan kategorierna samt teman. Sista fasen går ut på att söka förklaring till resultaten. Det viktigaste i innehållsanalysen är då alltså kategorierna eller teman som man hittar i materialet. Kategorierna behövs för att kunna säga att några typer av data liknar varandra, behandlar samma fenomen eller tema, eller att några typer av data skiljer sig från varandra. Kategorierna belyser också olika fenomen och teman. Kategorierna har också flera syften, bland annat har de som syfte att förenkla data. Kategorierna hjälper analysen, då man har tydliga kategorier istället för en hel massa data. Kategorierna hjälper också jämförelsen av texterna. (Jacobsen, 2007:139)

Den kvalitativa innehållsanalysen kommer att ha en induktiv ansats i mitt arbete, vilket innebär en förutsättningslös analys av texter samt öppenhet. Texten som analyseras bör ses i sitt sammanhang. Flera tolkningar är då möjliga och kan vara giltiga fast de skulle vara olika. (Granskär & Höglund-Nielsen, 2008:160)

Jag analyserar mitt material enligt den kvalitativa innehållsanalysen för att jag anser att den lämpar sig bäst för mitt arbete då jag vill få reda på hur man som professionell kan förebygga ungdomsvåld och kunna se likheter med förebyggande åtgärder i materialet. Jag använder mig av det som kommer fram i Jacobsen(2007:139) och i Granskär & Höglund-Nielsen(2008:159ff,165ff,170f).

3.5 Etiska aspekter i litteraturstudien

Etiska aspekter i en litteraturstudie innebär att man noggrant redovisar all litteratur man använt sig av i studien. Litteraturen skall också sparas på ett säkert sätt i tio år. Man skall i en litteraturstudie presentera alla resultat som kommer fram, även om de inte stöder hypotesen. Det skulle inte vara etiskt att presentera enbart de artiklar som stöder ens egen åsikt. (Forsberg & Wengström 2003 s, 73f)

Till de etiska aspekterna i en litteraturstudie hör också att det inte förekommer stöld eller plagiat av data, hypoteser eller metoder. Det skall också alltid finnas en given

källa. Det får inte heller förekomma förvrängningar av forskningsprocessen.(Forsberg & Wengström, 2013:69)

Det kan vara svårt för läsaren att bedöma resultatets giltighet eftersom den kritiska granskningen av artiklarna inte behöver presenteras i den allmänna litteraturoversikten som det görs i den systematiska litteraturstudien. (Granskär & Höglund-Nielsen, 2008:173)

Även om jag gör en allmän litteraturstudie så kommer jag i mitt arbete att använda mig av det som Forsberg & Wengström (2013:69f) skriver om etiska aspekter i en litteraturstudie. Jag redovisar alltså all litteratur som jag använt mig av i min litteraturstudie, jag presenterar resultaten även om de inte stämmer överrens med min hypotes och jag ser till att det inte förekommer någonslags stöld eller plagiat av data.

4 RESULTAT

Resultaten i min studie grundar sig på tio artiklar. Artiklarna analyseras med hjälp av innehållsanalys för att få reda på hur man som professionell kan förebygga ungdomsvåld. Artiklarna har numrerats från ett till tio, och alla artiklarna beskrivs närmare i bilaga två, presentation av valda artiklar.

Artiklarna hade olika tyngdpunkter fast de flesta artiklarna berörde förebyggande arbete med våldsamma ungdomar. Jag har avgränsat min studie till att fokusera på ungdomar, och därför kommer jag närmast att presentera resultaten som berör ungdomar, men i många av artiklarna finns det dock relevant information om barn som måste tas med för att bättre förstå sätt att förebygga ungdomars våldsamma beteende.

Det fanns 1 kategori med 4 underkategorier som blev centrala. Kategorin blev förebyggande arbete med underkategorin, förebyggande program, riskfaktorer, kunskap om våldets innebörd och att professionellt möta och bemöta. Bilaga 3, visar exempel på hur kategoriseringen gått till.

4.1 Förebyggande arbete

Artiklarna 1,3,4,5,7 och 9 innehåller faktorer som skyddar barn och ungdomar från att bete sig våldsamt. Förebyggande faktorer fungerar här lite som motsatsen till riskfaktorer till ungdomarnas våldsamma beteende. De förebyggande faktorerna hörs starkt till det förebyggande arbetet.

Farrell & Flannery (1) beskriver att attityden mot regler, varma föräldraförhållanden, hur ägnad man är för skolan samt beröm av deltagande i vanliga aktiviteter påverkar den unga på ett positivt sätt. Thomas (4) lägger också tyngd på att varma sociala förhållande samt deltagande i en positiv och främjande miljö påverkar ungdomen på ett positivt sätt. Ono & Pumariega (7) lyfter fram som de ovan nämnda fram viktigheten med varma sociala relationer, deltagande i normala aktiviteter samt ägnande till skolan som ett sätt att förebygga våldsamt beteende. Artikeln(7) belyser också att hög intelligens, positiv social inriktning, följderna från att bryta mot regler, föräldrarnas omdöme om kamratgruppen, föräldrarnas sätt att övervaka samt tid spenderat med kamrater påverkar ungdomar positivt och förebygger ungdomsvåld.

Connor(3) lyfter fram faktorer som verbal kompetens och samhällets interventioner. Connor(3) menar att då unga har en verbal kompetens kan de använda sig av ord i konflikthantering istället för fysiskt våld. Artikeln (3) menar med samhällets interventioner, reducering av vapen och våld i media. Artikeln (3) lyfter också fram att övergångsfaser är en tidpunkt då man borde använda sig av förebyggande metoder för våldsamma ungdomar. Med detta menas att aggressiviteten ofta sänks hos ungdomarna under dessa perioder och ju äldre barnen blir desto mindre effektiva blir programmen av förebyggande av våldet. Därför råder Connor(3) att dra nytta av dessa tidpunkter för övergångsfaser.

Artikeln av Newhill & Wexler (9) poängterar att man skall ge klara instruktioner för den unga, att användning av våld som ett sätt att lösa problem är oacceptabelt. Czech & Rehnberg (5) lyfter fram självbildens och självförtroendets betydelse i den ungas liv och i det förebyggande arbetet. Artikeln (5) framhäver att under tonåren ökar ofta förmågan till överblick och då får den unga ofta en uppfattning om sina möjligheter i framtiden. Om den unga kan använda sina resurser och se sin roll i samhället blir identiteten positiv. Detta påverkar självbildens och självförtroendet som är en av de viktigaste förutsättningarna för att individen skall kunna utvecklas och lyckas i livet. Självkänslan kan

också öka i grupp, då man vet att man kan lösa konflikter utan att man pekar ut vinnare eller förlorare. Detta blir en viktig del i förebyggandet av våld. Artikel 5 menar också att för att barnet skall må bra och därmed kunna förebygga våld måste barnet bli sedd, hörd och få bekräftelse.

Både artikeln 1 och 9 lyfter fram vikten av förebyggande- och behandlingsprogram för personal som jobbar med våldsamma ungdomar för att kunna trygga sin egen och den ungas säkerhet. I artikel 1 anses det viktigt för lärare att kunna olika sätt att kontrollera klassrummet effektivt och i artikel 9 anses det viktigt att den professionella inser olika slag av våld, riskfaktorer, utvecklandet av våld samt olika sätt att tackla och förebygga det.

4.1.1 Förebyggande program

Artiklarna 1,2,5,6 och 7 lyfter fram olika program för att förebygga ungdomsvåld.

Artiklarna 1 och 6 presenterar *PeaceBuilder* programmet som ett effektivt program i förebyggandet av våld i sina undersökningar. Programmet går ut på att lära barn sociala kompetenser, där man lär barn och lärare med enkla regler och aktiviteter att förbättra sina sociala färdigheter. I programmet som sker i skolmiljön lär sig barnen bland annat att tacka människor, undvika nedvärdering och uppmärksamma samt korrigera om någon blivit skadad eller sårad. Programmet har visat sig vara mycket kostnadseffektivt.

Artikel 1 beskriver också programmen *The fast track project*, och *Responding in peaceful and positive ways* som effektiva. Artikel 6 presenterar ytterligare *Resolving conflict creatively program(RCCP)* som ett effektivt program.

Artiklarna av Bor(2) och Ono & Pumariega(7) presenterar som ett effektivt förebyggande program *Multisystematic therapy (MST)*. MST är en intervention som fungerar på många plan och går ut på att en terapeut arbetar med familjen av den våldsamma ungdomen. Terapeuten arbetar med familjen till exempel med familjens regler, klargör de äktenskapliga rollerna i familjen, gör en strategisk intervention i de nuvarande förhållandena samt ändrar på föräldrarnas beteendevanor. Terapeuten tar också itu med den ungas avvikande kamratgrupper, tilltalar om sociala kompetenser samt fokuserar på de individuella kognitiva interventionerna. Artikel 2 tar också fram programmet *Functional Family Therapy (FFT)*, som ett effektivt program. *Aggression Replacement Training*

(ART) – metoden togs upp av Czech & Rehnberg(5). Metoden är ganska populär och har visat sig ha effekt på våldsamma och aggressiva ungdomar. Metoden består av tre komponenter; sociala färdigheter, kontroll av ilska samt moraliska aspekter. Flera av artiklarna nämner att det leder brist på moraliska uppfattningar i samband med ökat ungdomsvåld.

Artikeln från Sallinen(10) beskriver PART- metoden som kan användas i våldsamma situationer. Part-metoden fungerar som ett förebyggande program för den professionella som jobbar med våldsamma ungdomar. Part-metoden som står för ”Professional Assault Responce Training” utvecklades i USA, och har som syfte att ge arbetsmetoder för enheter som arbetar med klienter som betar sig aggressivt eller hotfullt. Meningen med Part är att man jobbar för att ta hand om klienterna, inte för att skada dem. Den första versionen av utbildningshelheten Part kom ut 1975 i Kalifornien. Meningen med Part-metoden var också att lära personalen sätt att fysiskt begränsa klienterna i hotfulla situationer utan att straffa dem. Efter ett antal försök utan framstående resultat beslöt man sig för att förnya metoden 1982. Metoden går trots utvecklingen fortfarande under samma namn. Part satsar på att förstärka de anställdas självkontroll, observationsförmåga samt att förmågan att verbalt ta del i en kris. Med Part utbildningen satsar man på att tänka på enhetens och de anställdas grunduppgift, våldets mekanismer, professionalitet, åtgärder för hur man skall handla i hotfulla situationer samt hur man rapporterar och informerar vidare om dessa situationer. Till Part utbildningen hör också att man lär sig olika sätt att fysiskt hålla fast en klient vid en hotfull situation utan att skada sig själv eller klienten. Den professionella skall också hela tiden vara i verbal kontakt med den som man gör en holding till eller begränsar, för att försäkra att klienten inte har någon fara. Då man utför en holding skall man ta i kläderna för att det är mindre smärtamt och för att man på så sätt undviker att beröra den man gör en holding till. Fysisk beröring kan framkalla traumatiska minnen om exempelvis våldsamma situationer från barndomen hos barnet.

4.1.2 Riskfaktorer

För att kunna förebygga våld anser artiklarna 1-7 samt 9,10 att det också behövs nämnas riskfaktorer som kan leda till ungdomsvåld, aggressivt beteende bland ungdomar eller vredesutlopp.

Artiklarna 1, 2, 5, 7, 9 beskriver fattigdom, ekonomiska problem, missbruksproblem, samhällsnormer, samhälleliga faktorer, tillgång till vapen samt gräl med personer man är nära med som riskfaktorer för ett våldsamt beteende. Som stora riskfaktorer beskrivs i flera av artiklarna (2,3,7,10) hyperaktivitet, impulsivitet, inlärningssvårigheter och ADHD. Artikel 10 nämner att det kan vara svårt att förutse ett våldsamt beteende på grund av att den unga beter sig impulsivt.

Flera av artiklarna(2, 3, 5, 6,10) tar också upp arv- och miljöpåverkan, familjeförhållandena, förhållanden till föräldrarna, dålig anknytning samt bristande resurser i att övervaka barnen. Artikel av Thomas(4) nämner utslagning som en riskfaktor samtidigt som ett dåligt självförtroende kan också leda exempelvis till kriminalitet enligt Czech & Rehnberg(5). Artikel 10 beskriver att ungdomar alltså kan ha olika orsaker till varför de reagerar våldsamt. En orsak kan vara ett våldsamt och oförväntat beteende av vuxna som ligger i ungdomarnas barndom och bakgrund. Det aggressiva beteendet kan också fungera som ett överlevnadssätt.

Artiklarna 1, 3, 7 och 5 framhäver ett centralt tema då det gäller riskfaktorer. Nämligen median och hur den unga blir utsatt för våld via media. Underhållningsvåld som man ser till exempel på TV, är en stor orsak till att barn och unga använder våld. Median ger upphov till aggressiva handlingar. Media, speciellt social media används mycket speciellt av ungdomar. Televisionen, video spel, filmer är något som barn blir vana att se redan från små. Artikeln 5 presenterar i sina resultat att det finns många föräldrar som inte orkar ge barnen den kärlek och omvårdnad som de skulle behöva. Det leder till att TV:n fungerar som barnvakt och då barnen ser ensamma på televisionen leder detta igen till att de måste handskas med intryck, och förstå och bearbeta det de sett själva. Detta i sin tur kan påverka välbefinnandet och på så sätt leda till aggressivt beteende. Samhället påverkar också starkt individen via media, trender och gruppsyck vilket betyder att vi alla blir påverkade av media men speciellt unga.

4.1.3 Kunskap om vad våld innebär

Med rubriken för detta avsnitt menar jag olika typer och former av våld som nämns och beskrivs närmare i flera av mina artiklar. Det är viktigt att veta hur våldet kan ta sig i uttryck och vad våldet kan innebära. Våld är en svår term att definiera och det är svårt att veta vad termen innefattar. Med kunskapen om våldets innebörd kan man lättare identifiera våldet i tid och veta sätt att gå till väga samt förebygga.

Artiklarna 1, 2, 3, 5, 7, 9 har definierat i sina resultat innebörden av våld. Enligt artiklarna (1,7,5) är våld hot, psykisk eller fysisk våld med syfte att orsaka skada eller förskräckning mot en annan person. Det kan också definieras som användning av fysisk styrka och det avviker från det ”normala”.

Våldet kan innebära enligt artiklarna(1,2,7,9) att kasta saker, fysisk attack, slag, sparkar, skrik, skuffanden, verbalt sårande, hotelser och i värsta fall död.

Våldet kan innebära också(2,3,7) rån, skottlossning, lögn, otrogenhet, oansvarsfullt-högljutt körande och vandalism. Det kan innebära trots mot regler(3) samt förmögenhetskada(9)

4.1.4 Att professionellt möta och bemöta

Professionellt bemötande kommer fram i Czech & Rehnbergs(5) artikel där man undersökte effekterna av ART-metoden. Resultaten i artikeln(5) visar att pedagogen som arbetar med ungdomen skall fungera som en god förebild samt kunna hantera konflikter på ett tillfredsställande och konstruktivt sätt. Pedagogen skall möta barnet där de befinner sig och utifrån det utveckla denne kunskapsmässigt och psykosocialt. Som hjälpmedel använder man här pedagogiska metoder. Kunskapen och erfarenheten bildar tillsammans ett gott professionellt bemötande. Det poängteras också att det är viktigt att som professionell uppmuntra till öppenhet, respekt, klargöra vad som sägs(5,8), samt fungera som medlare och lyssnare i konfliktsituationerna. Studien(5) framhäver att det finns olika slag av konflikter; relationskonflikter, missuppfattningar, intressekonflikter, maktkonflikter och värderingskonflikter. Det blir alltså centralt för den professionella att också tänka på sitt eget beteende för att kunna förebygga en konfliktsituation som till exempel via att vara tydlig med det som man säger. Det förebyggande arbetet syns också i artiklarna 5, 10 när det nämns att den professionella måste känna till situationer

och mekanismer för att tidigt ingripa i konfliktsituationen och införa åtgärder. Pedago- gen skall kunna möta, förebygga, upptäcka och hantera konflikter. Artikeln 10 till ex- empel beskriver att en av de viktigaste sakerna för den professionella att tänka på är hur man reagerar mot detta beteende. Som en professionell måste man kunna hantera den hotfulla situationen utan att själv provocera situationen. Alla situationer är alltid unika vilket innebär att det är omöjligt att på förhand veta hur situationen kommer att fram- skrida.

Likheter i artikeln 5 och 9 är att de lyfter fram att konflikter inte alltid är en negativ sak, ibland kan konflikten erbjuda möjlighet till växande och utveckling.

Resultaten i artikel 9 tyder också på att efter konfliktsituationen kunde den profession- ella bättre se konsekvenserna av sitt eget beteende, motivera sig att lära sig bättre sätt att hantera konflikter samt att bättre förstå situationen ur klientens perspektiv och därmed försöka vara mer rättvis, konsistent och tydlig i kommunikationen i fortsättningen.

Artikeln av Trotter(8) framhäver samma som artiklarna 5 och 9 i att man måste som pro- fessionell vara tydlig i bemötande situationerna. Trotter(8) beskriver närmare att man måste vara tydlig med att klargöra sin roll som professionell för den unga, använda problemlösningsstrategier, berätta om sin roll som hjälpare och om sin auktoritet. Det blir också viktigt att som professionell i bemötandesituationerna uppmuntra den unga(8,5), klargöra vad som inte gillas, diskutera om riktiga problem och förstå klienten. Under- sökningen belyser klienternas åsikter om vad de anser vara ett gott bemötande och en effektiv arbetare. En effektiv arbetare har färdigheter i att klargöra sin roll, de använder sig av effektiva problemlösningsstrategier, hjälper i att identifiera klientens problem, och hjälper att ställa upp mål och strategier för att hantera problem. Dessutom använder sig socialarbetaren sig av konfrontation, hon förstärker klientens positiva aktiviteter och positivt socialt beteende. Den effektiva arbetaren har också sociala färdigheter som em- pati, humor samt optimism. Utöver detta är den effektiva arbetaren ofta sedd av klienten som en rättvis, öppen, respektfull, tillitsfull och punktlig arbetare. Dessa är bemötandets principer. Dessa faktorer leder till ett förebyggande arbete när det gäller ungdomar och ett våldsamt beteende till exempel i konfliktsituationer.

Artikeln (10) från Sallinen framhäver att det är viktigt att man reflekterar över vad kli- enten vill åstadkomma med sitt hotfulla beteende samt att man i tid märker om klienten försöker manipulera eller skrämna en. För att handla professionellt i dessa situationer är

det viktigt att kunna identifiera farligt beteende. Man skall kunna skilja på farligt och irriterande beteende. Genom att skilja det farliga beteendet från annat beteende kan den professionella lättare avgöra hur man kan agera i dessa situationer. Den professionellas egen attityd, humör och motivation för arbetet har stor betydelse i dessa situationer.

Artikeln från Sallinen(10) nämner också att Barnskyddslagens bestämmelser om dokumentering, holding och begränsning av rörelsefriheten styr den professionellas agerande och rättigheter när det gäller mötet av våldsamma situationer inom barnskyddet. Det hör också till arbetet att vara förberedd för hotfulla situationer då man jobbar inom barnskyddet och möter våldsamma ungdomar. Klädsel, förmåga att röra på sig, reaktionsförmåga och självkontroll är saker som en professionell anställd måste fästa uppmärksamhet på i möten med våldsamma ungdomar.

Artikeln av Newhill & Wexler(9) avslutar sin studie med att belysa att de socialarbetare som är i beredskap med färdigheter och resurser för att bemöta det oförväntade är i den bästa positionen att skydda sig själv och erbjuda den bästa servicen för sina klienter.

4.2 Sammanfattning av resultat

Resultaten visar att det finns flera sätt att förebygga ungdomsvåld. Det finns förebyggande faktorer som till exempel goda familjeförhållanden, varma relationer med föräldrarna, goda sociala relationer, ägnande till skolan och deltagande i vardagliga aktiviteter som skyddar den unga från att bete sig våldsamt. Dessutom finns det olika program som kan användas till exempel av skolpersonalen för att hjälpa den unga att bli av med det våldsamma beteendet eller förebygga det redan i ett tidigt skede. Dessa program hjälper den unga att hitta alternativa sätt att uttrycka sig istället för våldet och lär barnet sociala färdigheter. Programmen som utförs av terapeuter som jobbar med den ungas familj hjälper i att förbättra föräldraförhållanden hjälper föräldrarna att sätta gränser, förbättrar familjens beteendevanor och stärker den ungas sociala kompetenser.

I det förebyggande arbetet mot ungdomsvåld måste man också känna till de olika riskfaktorerna för att kunna hjälpa den unga. Riskfaktorer som fattigdom, familjens ekonomiska problem samt den ungas missbruksproblem kan fungera som faktorer som får den

unga att bete sig våldsamt. Att kunna inse att faktorer som hyperaktivitet, impulsivitet, dåliga familjeförhållanden, dålig anknytning och brister i barnets övervakning kan leda till den ungas våldsamma beteende, hjälper det den professionella att kunna ta itu med problemet och förebygga det våldsamma beteendet. Resultaten visade också att media, främst televisionen, videospel och filmer ofta gav upphov till ett våldsamt beteende hos ungdomar. Barnets välbefinnande kan påverkas då det blir tvunget att själv ta hand om intrycken, förståelsen och bearbetningen av det de sett, och detta kan leda till ett aggressivt beteende.

Resultaten visade olika former, uttryck och innehåll av våld som kan uppstå i en konfliktsituation. Med våld menas psykisk eller fysisk våld med syftet att skada någon. Beteendet avviker ofta från det så kallade normala beteendet. Våldet kan innebära slag, spark, knuffar, verbalt sårande eller fysisk attack, men våldet kan också vara förmögenhetsskada, vandalism eller rån. Som en professionell blir det då viktigt att ha kunskap om dessa ovan nämnda faktorer för att bäst kunna förebygga och bemöta våldsamma ungdomar.

Den professionella måste fungera som en förebild för ungdomarna i en konflikthantlingsituation genom att kunna hantera konflikten på ett konstruktivt och tillfredställande sätt. Den professionella måste också lägga märke till sitt eget beteende i mötesituationer, som till exempel genom att vara tydlig med det man säger, tänka på klädseln, egna attityden, förmåga att röra sig, humör, reaktionsförmåga och självkontroll. Den professionella skall också kunna utveckla barnet kunskapsmässigt och psykosocialt för att kunna förebygga våldsamt beteende. Den professionella skall också i bemötandesituationer uppmuntra ungdomen till öppenhet, respekt samt klargöra regler och det som inte är acceptabelt. Det bästa sättet för den professionella att förebygga konfliktsituationer är genom att gripa in i ett tidigt skede och tillföra åtgärder. Till det professionella arbetet hör också att se tillbaka på konflikten för att se om det finns en möjlighet till växandet eller en utveckling. Det krävs alltså färdigheter och resurser av den professionella i dessa mötandesituationer med våldsamma unga.

5 TOLKNING OCH ANALYS

I detta avsnitt kommer jag att tolka samt analysera mina resultat. Jag kommer här att göra en koppling mellan mina resultat och min teoretiska bakgrund. Jag kommer enbart att behandla kopplingar som gäller ungdomar, men på grund av att resultaten har också innefattat relevant information till mitt syfte och frågeställning om barn så kommer det att finnas också vissa kopplingar som innefattar barn. Till sist kommer jag i detta avsnitt att presentera mina slutsatser av kopplingen mellan resultat och teori.

5.1 Förebyggande arbete

Killén(2009:125f) nämner att för att det förebyggande arbetet skall ha en effekt måste det tas i bruk redan i ett tidigt skede till exempel redan på daghem. En stor del av detta arbete måste alltså bedrivas på barnens arenor av dem som är tillsammans med barnen till vardags och som barnen har förtroende för. Mina resultat visar att de flesta förebyggande program som presenterats fungerar på barnets arena alltså i skolan tillsammans med lärare som är i regelbunden kontakt med barnen.

Bland annat togs *PART*-metoden upp i resultaten som ett program med syftet att ge arbetsmetoder för enheter som arbetar med klienter som beter sig aggressivt eller hotfullt. *PART* satsar på att förstärka arbetarnas självkontroll, observationsförmåga samt att verbalt ta del av en kris. Med *PART* utbildningen satsar man på att tänka på arbetsenhetens och arbetarnas grunduppgift, våldets mekanismer, arbetarnas professionalitet samt åtgärder till hur man skall bete sig i hotfulla situationer och hur man rapporterar och informerar om dessa situationer vidare. Denna metod kan då alltså användas på barnets arenor men är menade för personalen som jobbar med barnen. *PART*-metoden är viktig för personalen också i den bemärkelsen att den fungerar som en beredskap i kris för personalen. Brolin et al.(2011:182f) beskriver att väsentligaste i det förebyggande arbetet är krisberedskapen i det förebyggande arbetet. *PART*-metoden är en strategi som personalen kan utgå ifrån då de hamnar i en krissituation med den unga som beter sig våldsamt.

Killén (2009:213ff) framhäver hur viktigt det är för barn att ha en trygg anknytning. Det är viktigt för barnen att också ha en anknytning utanför hemmet för att bättre ta sig igenom kriser. Resultaten stämmer överrens med detta. I resultatets riskfaktorer nämns hur en otrygg anknytning påverkar barnet och den unga på ett negativt sätt gällande våldet. Det kommer också fram i de skyddande faktorerna hur stor påverkan goda och varma familj och föräldraförhållanden har på barnet. Våldsamma beteendet kan uppstå också i situationer då man blir tvungen att som professionell begränsa barnet. Att sätta gränser kom också fram i resultaten där det konstaterades att brister i begränsning kan leda till att det unga börjar bete sig våldsamt eller hamnar i fel grupper då föräldrarna inte övervakar sina barn. Familjens regler och föräldrarnas förmåga att sätta gränser sågs som en skyddande och förebyggande faktor.

Killén(2009:213ff) fortsätter med att säga att vi måste ta vara på den trygga anknytnigen som finns och se till att nya trygga anknytningar utvecklas. Dessutom måste vi försöka kompensera den otrygga anknytningen mellan föräldrar och barn genom att utveckla nya anknytningar som är tryggare. De trygga anknytningspersonerna utanför hemmet har både ansvar och möjlighet att arbeta förebyggande.

Resultaten visar också att det är viktigt för barn att bli sedda, hörda och bekräftade. Killén (2009:216ff,221f) tillägger att förutom den trygga anknytningen i och utanför hemmet är det viktigt att också se barnet. Att bli sedd är viktigt för alla barn, alla barn kan uppleva svårigheter, osäkerhet och frustration. Den professionella som visar barnet att de ser och förstår, som lever sig in i deras situation och engagerar sig i dem har samtidigt en kontakt med barnet som gör att de kan hjälpa barnet att bearbeta svåra situationer. De barn som får hjälp med sin bearbetning klarar sig bäst. Därför blir det viktigt som en professionell enligt resultaten att fungera som en lyssnare. Resultaten hänger också ihop med det redan tidigare nämnda, uppmuntran till öppenhet, respekt och klagörandet av vad som sägs. Kopplingen mellan resultaten och Killén är tydlig. Killén nämner också klagörandet av det som sägs eller med andra ord hjälpanDET att förstå vad som sägs eller det som händer. Som professionell i det förebyggande arbetet är det viktigt att hjälpa barnet förstå sin omsorgssituation. Alla svåra situationer som barn kan leva i stör barnet, tar glädjen ifrån dem, reducerar deras utvecklingsmöjligheter och ställer oerhörda krav på dem när det gäller att förstå det som händer och förhålla sig till det.

När vi utvecklar förebyggande metoder är det nödvändigt att utgå från behov. De behov som olika föräldrar och barn har och de behov som hänger samman med kommunens eller distriktets socioekonomiska förhållanden. (Killén, 2009:166f) Behoven kan ses ur riskfaktorerna samt genom brister i de skyddande faktorerna. Brist på till exempel kommunikativa kompetenser leder till behovet av att lära sig den färdigheten till exempel genom *ART-metoden* eller *PeaceBuilder*.

Det förebyggande arbetet kan delas in i två olika former av förebyggande arbete. Det universella och det selektiva. Det universella förebyggande arbetet avser processer som syftar till att förhindra att problem uppstår medan det selektivt förebyggande arbetet syftar till att tidigt identifiera särskilda behov och att förhindra att de identifierade problemen förvärras. (Killén, 2009:133f)

Killén(2009:134f) nämner fyra huvudprocesser som skyddar människor mot psykiskbelastning och som innehåller olika element som kan användas i både det universella och selektivt förebyggande arbetet. Huvudprocesserna innefattar att ett, reducera riskfaktorernas inverkan, två, reducera de negativa kedjereaktionerna, tre, skapa och bevara självkänsla samt kompetens och fyra, skapa nya möjligheter. Dessa processer i förebyggande arbete nämns inte rakt i mina resultat medan det nämns olika grader av förebyggande arbete i dem med.

Huvudprocesserna ett, tre och fyra framkommer tydligt i resultaten, medan två kommer indirekt. Process ett, riskfaktorn som till exempel missbruksproblem kan reduceras med att försök få den unga att söka sig till hjälp så att hon eller han möjligen kunde bli av med beroendet. (Killén, 2009:134f)

Huvudprocess tre kommer fram i resultaten då jag redovisar i *4.1 Förebyggande arbete*: ”Om den unga kan använda sina resurser och se sin roll i samhället blir identiteten positiv. Detta påverkar självbilden och självförtroendet som är en av de viktigaste förutsättningarna för att individen skall kunna utvecklas och lyckas i livet.” (*4.1 förebyggande arbete*)

Huvudprocess nummer fyra nås då man använder sig till exempel av de förebyggande programmen för att lära sig nya kompetenser och för att förebygga att beteendet blir

våldsamt. Med programmen skapar man till sig nya möjligheter via nya färdigheter och tillvägagångssätt. Detta kan då alltså kopplas också till resultatet. (Killen, 2009:134f)

Huvudprocess nummer två, som då handla om att reducera negativa kedjereaktioner, kan ses i resultaten som så att man måste som professionell också tänka på sig själv och tänka på den egna trivseln på arbetsplatsen samt på den egna stressnivån för att bäst kunna vara effektiv och kunna förebygga den ungas våldsamma beteende. Men om man är själv alltför stressad kommer man nog inte att nå målet heller i det förebyggande arbetet. Resultaten visade att en effektiv arvetare har sociala färdigheter som empati, humor samt optimism. Utöver detta är den effektiva arbetaren ofta sedd av klienten som en rättvis, öppen, respektfull, tillitsfull och punktlig arbetare. Får att nå dessa mål måste man vara motiverad för arbetet vilket tyder på att man måste trivas och ha en normal stressnivå för att jobba effektivt. (Killen, 2009:134f)

5.2 Den professionellas kompetenser

Enligt Madsen(2001) och resultaten i min studie är olika kompetenser viktiga när man genomför pedagogiska aktiviteter. Madsen(2001:226f) belyser att dessa viktiga kompetenser för den professionella är då knutna till händer, hjärta, tunga och hjärna.

Den produktiva kompetensen med andra ord handen går ut på att se förhållandet mellan process och produkt. I den manuella färdigheten måste pedagogen kunna lösa både praktiska och tekniska uppgifter för att nå sitt mål. Kompetensen går inte bara ut på praktiska färdigheter utan också på kunskap och insikt i tillvägagångssätt och metoder. Mina resultat visar också att för att lyckas i att vara professionell och i det förebyggande arbetet måste man klara av praktiska uppgifter samt använda sig av olika metoder för att nå sitt mål, som till exempel, *PART*-metoden, *ART*-metoden eller *PeaceBuilder* metoden.

Den expressiva kompetensen förklaras av Madsen(2001:229f) som kroppens språk där kroppen kan presentera både kunskap och handling. Pedagogen behöver den expressiva kompetensen för att kunna sätta sig in i den andra människans liv och situation utan den

språkliga formen. Pedagogen måste kunna lita på sina sinnesintryck och använda sig av metoder som till exempel dans och musik. I resultaten kommer det fram vikten av verbal kompetens för att kunna använda sig av verbala sätt att uttrycka sig istället för att använda sig av våld. Det är då ändå den professionellas plikt att se till att klienten eller den unga förstår det som blir sagt. Därför måste man använda sig av alternativ kommunikation till exempel just dans eller annat kroppsligt, om det är så att den unga inte kan eller vill uttrycka sig verbalt. Det hör till den professionellas roll att förstå klientens situation samt uppmuntra till öppenhet för att kunna förebygga våldet. Att ge barnet möjlighet att uttrycka sig på olika sätt istället för våldet är målet i det förebyggande arbetet oberoende om sättet är verbalt eller expressivt.

Den kommunikativa kompetensen (Madsen, 2001:230f) kan kopplas till mina resultat på många olika sätt. Enligt Madsen(2001:230f) går den kommunikativa kompetensen ut på hur människor förhåller sig till varandra genom handlingar som är språkligt betingade. Det är en social handling med tillit som grund. Förutom det själva språket krävs det också insikt i mänskliga samtalsprocesser och normer. Pedagogen måste kunna grunda normer för att fatta beslut och lösa konflikter samt sätta in sig i andras ställe genom att skifta perspektiv. Pedagogen skall också kunna organisera och planera de ramar som hämtar samman deltagarna som personer. Kommunikativa kompetensens funktioner belyses också i resultaten. Resultaten visar att det är viktigt som professionell att hjälpa ungdomar att uttrycka sig verbalt i konfliktsituationer. Det förebyggande arbetet vore omöjligt utan den kommunikativa kompetensen då man inte kunde förstå eller förklara för den unga vad som är rätt eller fel. Konfliktlösningsmetoder baserar sig ofta på att lära den unga sociala och kognitiva färdigheter, till exempel genom att lära den unga tacka och vara artig.

Den analytisk/syntetiska kompetensen kan också kopplas till mina resultat. Denna kompetens handlar om olika kunskapshandlingar som då siktar sig på att komma till en djupare och bredare kunskap om världens beskaffenhet.(Madsen, 2001:231ff) Den analytiska kompetensen i sig bygger på att isolera delar och undersöka dem i sig medan den syntetiska samlar delarna till en helhet. Delarna sätts här samman för att få en ny helhetsförståelse. Resultaten visade att det är viktigt för en professionell att kunna se riskfaktorer, förebyggande samt skyddande faktorer och ha kunskap om vad våld innebär i

tal om ungdomsvåld. Den professionella behöver denna kompetens för att se hur dessa olika faktorer kan påverka det våldsamma beteendet och därmed försöka förebygga det.

För att bli professionell på dessa situationer är det viktigt att kunna identifiera hurudant beteende är farligt, genom att skilja på det farliga beteendet från andra beteenden kan den professionella lättare kunna avgöra hur hon skall agera.

Resultaten visar att det våldsamma beteendet kan innebära allt från psykisk eller fysiskt våld med syftet att skada någon till beteendet avvikelser, slag, spark, knuffar, verbalt sårande, fysisk attack, förmögenhets skada och vandalism.

På samma sätt måste man se de förebyggande faktorerna som en helhet och försöka stärka dem för att förebygga det våldsamma beteendet.

Här skapar den professionella av de olika delarna en helhetsbild om situationen för att kunna nå sitt mål på det bästa möjliga sättet. Den professionella måste hålla sig utforskande till verkligheten och kunna producera den kunskap som behövs i situationen.(Madsen, 2001:231ff), därför behövs också den analytiska kompetensen i det förebyggande arbetet med ungdomar.

Sällan behövs alla dessa kompetenser samtidigt men man kan inte heller endast utgå från ett fält eller en kompetens. Den professionella bör kunna bemästra alla de fyra ovan nämnda kompetenserna för att uppnå den femte kompetensen.(Madsen, 2001:234ff)

Kreativitet är centralt i den femte kompetensen. Kreativiteten kan betraktas som förmåga till att kunna tänka och handla på ett skapande sätt i förhållande till sig själv och sin omgivning. Kreativiteten borde användas i alla de fyra kompetenserna och i den femte kompetensen är det just meningen att integrera dessa kompetenser till varandra. Den femte kompetensens syfte blir att kombinera alla dessa olika bitar till en effektiv helhet och den uttrycker att pedagogen har skapat ett personligt förhållande och en helhet om sin kunskap, färdigheter och hållning. Den femte kompetensen resulterar i att man har kunnat fylla ut sin yrkesroll med sin person,(Madsen, 2001:234ff)

Detta sammanfaller med mina resultat i min studie, då det framkommer att: ” pedagogen som arbetar med ungdomen skall fungera som en god förebild samt kunna hantera kon-

flikter på ett tillfredsställande och konstruktivt sätt. Pedagogen skall möta barnet där de befinner sig och utifrån det utveckla denne kunskapsmässigt och psykosocialt. Som hjälp medel använder man här pedagogiska metoder. Kunskapen och erfarenheten bildar tillsammans ett gott professionellt bemötande”.(4.1.4 Att professionellt möta och bemöta)

I det ovan nämnda lyfts fram olika kompetenser som den professionella behöver använda sig av i det förebyggande arbetet av ungdomsvåld för att lyckas i sitt mål, som professionell. Nedan kommer jag att belysa hur färdigheten av att professionellt bemöta påverkar det förebyggande arbetet och hur den professionella med hjälp av sin kompetens i att bemöta kan nå målet.

Mina resultat sammanfaller med det som Blennberger(2005:173ff, 376ff, 381ff) beskriver för bemötande. Enligt honom innefattar bemötande respekt, tillit, vänlighet, empati, stöd och uppmuntran. Mina resultat visar på att det centralaste som professionell är att bemöta den unga med respekt och tillit samt lära den unga att bemöta andra med respekt. I ART-metoden fungerar bemötandet som en central del av programmet. Där lär man barnet att vara artigt, respektera andras åsikter, kunna ta ansvar för sina handlingar och att våga stå på sig. Här blir det professionella bemötandet också centralt i att ge stöd och uppmuntran. Dessutom leder det goda bemötande som kan identifieras av tillit och därmed av trygghet som det första steget mot självförverkligande, som många av de våldsamma ungdomarna behöver.

Man skall också enligt resultaten berätta för den unga vilka regler det finns samt om vad som är acceptabelt så att den unga också har en möjlighet att nå tilliten i relationen. Resultaten belyser till exempel klienternas åsikter om vad de anser vara ett gott bemötande och en effektiv arbetare. En effektiv arbetare har färdigheter i att klargöra sin roll, de använder sig av effektiva problemlösningstrategier, hjälper i att identifiera klientens problem, de hjälper i att ställa upp mål och strategier för att hantera problem. Dessutom använder sig socialarbetaren sig av konfrontation, hon förstärker klientens positiva aktiviteter och positivt socialt beteende. Den effektiva arbetaren var också sagd att ha sociala färdigheter som empati, humor samt optimism. Utöver detta är den effektiva arbetaren ofta sedd av klienten som en rättvis, öppen, respektfull, tillitsfull och punktlig arbetare. Dessa är bemötandets huvudprinciper.

Uppmuntran hör också till bemötandet, resultaten visade också att man som professionell måste uppmuntra den unga i många olika saker/situationer till exempel till öppenhet.

Genom att vara tydlig i det man menar kan man förebygga våld samtidigt som det hör till ett gott bemötande och till den professionella rollen att göra så. Resultaten visar också att genom att klargöra sin roll som professionell, använda problemlösningstrategier, berätta om sin roll som hjälpare och genom att klargöra sin auktoritet för den unga kan man nå ett gott bemötande med goda effekter i syftet att förebygga ungdomsvåldet.

Blennberger (2005:173ff, 376ff, 281ff) beskriver att bemötandet är både en attityd och en handling. Carlander et al(1996:71) beskriver också att den professionella måste tänka på sitt beteende och på sin attityd då man bemöter klienten. Resultaten tyder på att hur man blir bemött av den professionella kan många gånger vara till och med avgörande för livskänslan hos dessa våldsamma ungdomar. Resultaten visar också att den professionellas attityd, humör och motivation för arbetet påverkar starkt hur den våldsamma situationen kommer att gå. Bemötandet är alltså inte bara en roll som man spelar utan det är något som man som en person och som en professionell. Därför måste man också ibland se tillbaka på en mötes situation till exempel efter en konflikt för att själv avgöra om det finns något som kunde vara utvecklande och växande för den professionella rollen och de bemötandesituationerna.

Resultaten visar också att den professionella måste vara medveten om riskfaktorer som till exempel missbruksproblem, förebyggande faktorer som familjeförhållandena och ha kunskap om vad våld innebär för att kunna bemöta klienten på det bästa sättet i det förebyggande syftet. Oberoende av den bakgrundsinformation som den professionella har skall bemötandet innehålla de ovan nämnda faktorerna som respekt och tillit. Detta stämmer överrens också med det Blennberger (2005:173ff, 376ff, 381ff) förklarar om bemötande.

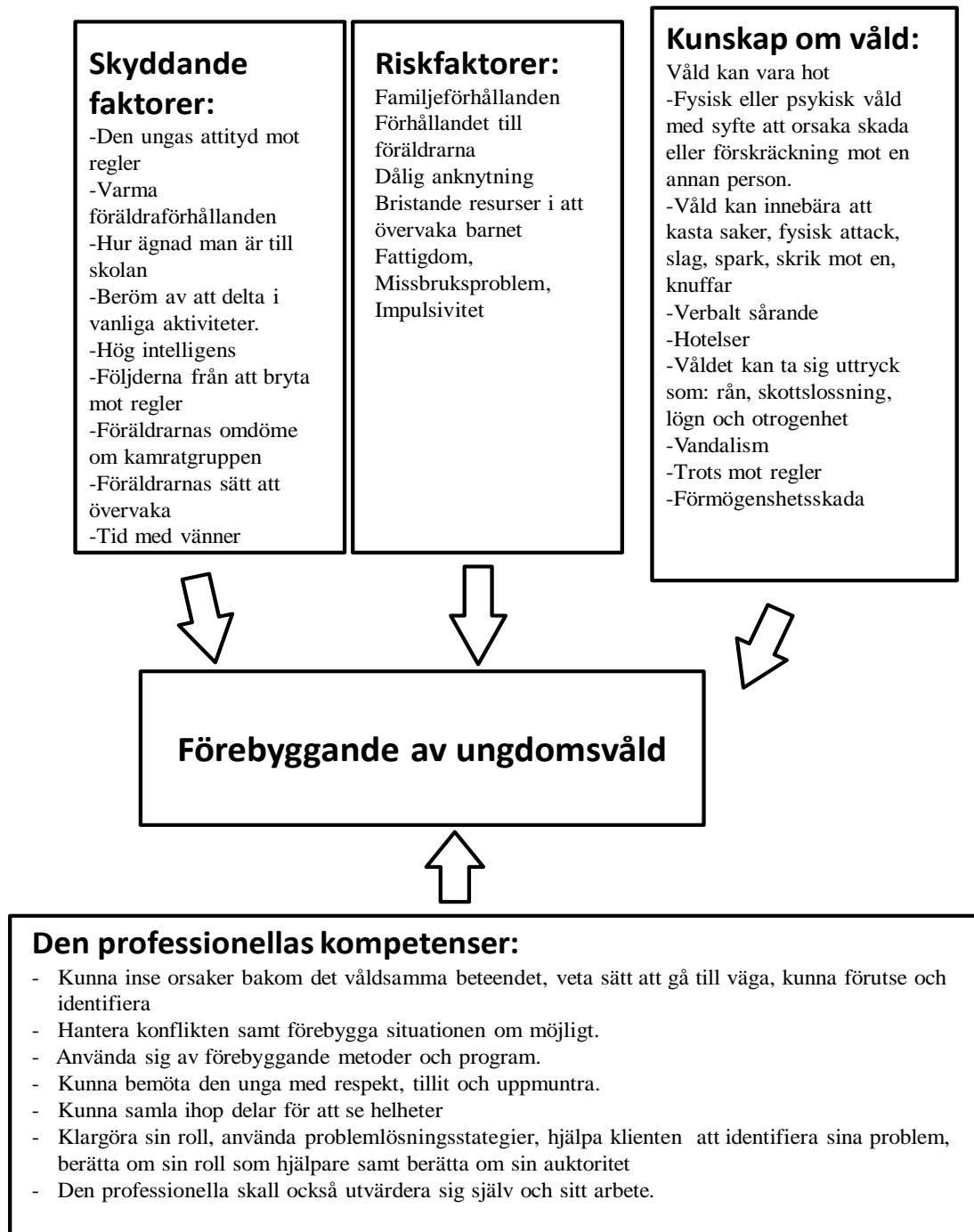
Kunskap och erfarenhet är guldstenar i ett gott bemötande och möte av den unga i den professionellas kompetenser.

5.3 Slutsatser

Ungdomsvåldets mängd har inte ökat men formen av våld har blivit mer brutalt. Ungdomar reagerar allt mer känsligare med ett våldsamt beteende.(Pöyskö, 2011)

Ungdomsvåld är alltså ett problem som man måste hitta åtgärder till. Undersökningen enligt Hulkko et.al(2009) visar att de tre mest riskfyllda branscherna är hälso-och sjukvård, social omsorg samt väktar- säkerhets bevarande branscher. De mest riskfyllda branscherna möter mest våld, speciellt av sina klienter. Detta tyder på att problematiken ungdomsvåld är mycket aktuell och att det förebyggande arbetet som professionell blir viktigt, speciellt på vårdbranscher där man möter barn och unga.

Det förebyggande arbetet med ungdomar måste tas in tidigt för att den skall vara så effektiv som möjligt och det skall ske på barnets arenor. För att kunna förebygga ungdomsvåld måste man kunna stärka på de förebyggande faktorerna som redan finns för den unga, man måste kunna inse riskfaktorer och ha kunskap om vad våldet innebär. Den professionellas kompetenser påverkar långt på slutsatsen i det förebyggande arbetet. Figuren(1) nedan klargör detta.

Figur 1 Resultatredovisning

Att vara professionell innebär i denna studie att kunna använda sig av olika kompetenser, skilt och tillsammans. Enligt Madsens(2001:226ff) bildningsblomma använder man sig av den produktiva, expressiva, kommunikativa och den analytisk/syntetiska kompetensen som är de grundläggande kompetenserna. Sedan för att nå den femte kompeten-

sen behövs det kunna integrera alla dessa fyra kompetenser så att de når sitt fulla bildningsvärde.

Den produktiva kompetensen syns i det förebyggande arbetet till exempel i det hur man använder sig av olika förebyggande metoder. ART metoden, PeaceBuilder, *Responding in peaceful and positive ways*, *The fast track project*, *Resolving conflict creatively program (RCCP)* och *Multisystematic therapy* är program som har visat sig ha effekt i det förebyggande arbetet.

Den expressiva kompetensen syns i det förebyggande arbetet att se till att den unga förstår det som sägs, och ifall kommunikationen inte kan ske verbalt måste man hitta på ett sätt att kommunicera med barnet till exempel då via dans, musik eller andra sätt. Det har visat sig vara en av de viktigaste faktorerna i det förebyggande arbetet att få barnet att förstå det som sägs samt att förstå sin livssituation.” Därför blir det livsviktigt för barnet att få en engagerad vuxen som inte bara tröstar en utan hjälper en också att förstå.” (se 5.1.1 *Förebyggande arbete*) I denna kompetens kan man också lära den unga att uttrycka sig på andra sätt än på det våldsamma beteende sättet.

Den kommunikativa kompetensen syns speciellt bra i det förebyggande arbetet. Denna kompetens blir jätte viktig i arbetet och denna kompetens hänger också mycket ihop med bemötandet av den unga. För att förebygga ett våldsamt beteende är det skäl att se till att den unga kan uttrycka sig på ett annat sätt än på det fysiska sättet genom våld. Ungdomar behöver kunna använda sig av språket och uttrycka sig verbalt och inte med knytnävar. Utan denna kompetens kan man inte heller fatta beslut eller lösa konflikter. Båda av dessa färdigheter är ändå mycket viktiga när det är frågan om förebyggande arbetet. Därför blir denna kompetens mycket viktig för den professionella.

Den analytisk syntetiska kompetensen behövs för att samla delar ihop för att få en helhet. I det förebyggande arbetet är det frågan om att se hur riskfaktorer påverkar den ungas beteende samt på hela situationen och det förebyggande arbetet och härmed kunna koppla denna information till att veta vilka förebyggande metoder man kan då använda sig av samt på hur man kan förstärka de faktorer som redan är bra hos den unga som bidrar till det förebyggande arbetet.

För att kunna nå den femte kompetensen behöver den professionella kunna kombinera sig av allt detta ovan nämnda. Den femte kompetensen av handlingskompetenserna

måste speciellt användas av den professionella. I den femte kompetensen kombineras de fyra andra kompetenser till en helhet. I den femte kompetensen plockar man ut delar av de fyra andra kompetenser och använder sig av dem på ett eget sätt i sitt arbete. I det förebyggande arbetet av ungdomsvåld använder sig den professionella av den kommunikativa kompetensen hela tiden i interaktionen med den unga, den professionella använder sig av den analytiska/syntetiska kompetensen då hon avgör med hjälp av den information som hon redan har av den unga att vilken verksamhet eller metod som passar in för just den dåvarande situationen samt av den produktiva kompetensen då hon använder sig av en metod i verksamheten som till exempel ART-metoden. Förebyggande arbetet kräver alltså att flera av kompetenserna används samtidigt, därför blir den femte kompetensen centralt i det förebyggande arbetet av ungdomsvåld.

Den femte kompetensen behövs också för att kunna nå det ultimata professionella bemötandet. Det professionella bemötandet hör till en av de viktigaste kompetenserna som en professionell.

I bemötande situationerna som skall i detta sammanhang bidra till förebyggande av våld måste den professionella kunna bemöta den unga med respekt och tillit. Uppmuntran blir också en avgörande del i bemötande situationen av den unga. Den professionella behöver komma ihåg iallafall fem faktorer då hon bemöter den unga för att förebygga våldsamt beteende. Klargöra sin roll, använda problemlösnings strategier, hjälpa klienten att identifiera sina problem, berätta om sin roll som hjälpare, samt berätta om sin auktoritet.

I bemötande situationer samt i att vara professionell krävs det att man också utvecklar sig själv. Man måste alltså se tillbaka på situationer och utvärdera sig själv. Man måste kunna inse att den egna attityden och det egna beteendet påverkar starkt situationen. Också trivseln på arbetsplatsen samt ens egen stress nivå påverkar det förebyggande arbetet och mötande situationen av den unga. Kunskap och erfarenhet är också av det centrala i förebyggande arbetet med unga.

Som en professionell är det viktigt att kunna inse följande faktorer då det gäller det förebyggande arbetet. Först gäller det att se orsaker bakom det våldsamma beteendet dvs. riskfaktorer samt förebyggande faktorer, sedan att veta sätt att gå till väga, kunna förutse och identifiera. Till sist att kunna hantera konflikten som uppstår samt förebygga så långt det går.

Orsaker bakom det våldsamma beteendet ligger oftast i riskfaktorerna som är arv, miljöfaktorer, familjeförhållandena, förhållanden till föräldrarna, dålig anknytning, bristande resurser i att övervaka barnen och dåligt självförtroende. Fattigdom, ekonomiska problem, missbruksproblem, samhällsnormer, samhälleliga faktorer, tillgång till vapen samt gräl med personer som står en nära, hyperaktivitet, impulsivitet, inlärningssvårigheter och ADHD är också vanliga riskfaktorer. Förebyggande faktorer som då kan skydda barnet från att börja bete sig våldsamt är till exempel attityden mot regler, varma föräldraförhållanden, hur ägnad man är för skolan samt beröm av deltagande i vanliga aktiviteter. Förebyggande faktorer är också hög intelligens, positiv social inriktning, följderna från att bryta mot regler, föräldrarnas omdöme om kamratgruppen och föräldrarnas sätt att övervaka samt tid spenderat med kamrater.

För att veta sätt att gå till väga, kunna förutse och identifiera behöver man mycket kunskap om vad våld innebär, förebyggande arbete samt om olika metoder som kan användas. Sätt att gå till väga tycker jag är något som alla arbetsplatser måste själv kunna ha instruktioner om för att alla skall kunna arbeta med ungdomarna på det bästa möjliga sättet och vara ense om sätt att gå till väga. För att kunna förutse behöver man kunna identifiera vad våld är och hur det kan ta sig uttryck samt i hurdana situationer. Med tillräcklig information klarar man bäst av att kunna också då förutse konflikterna som kan uppstå. För att kunna identifiera våld krävs bland annat följande information. Våld kan vara hot, psykisk eller fysisk våld med syfte att orsaka skada eller förskräckning mot en annan person. Det kan innebära att kasta saker, fysisk attack, slående, sparkande, skrikande mot en, skuffanden, verbala såranden, hotelser eller i värsta fall dödande. Våldet kan också ta sig uttryck som rånande, skjutningar, ljugande, otrogenhet, oansvarigt- högljutt körande, vandalism, trots mot regler samt förmögenhetsskada.

Att kunna hantera och förebygga innebär färdigheter, kunskap, och erfarenheter. Hantelandet innebär att man kan fungera som en professionell och kunna bemöta den unga på ett rätt sätt. Att kunna hantera konflikten krävs det problemlösningstrategier, användning av metoder och användning av sina andra kompetenser som man har. Man måste kunna hantera konflikten utan att själv provocera situationen. Ens egen attityd, humor och motivation för arbetet påverkar också stort hur situationen hanteras och hur slutsatsen ser ut.

Förebyggande arbete med ungdomar innefattar flera olika delar som måste tas i beaktning av den professionella för att bäst kunna nå målet att förebygga ungdomsvåld.

6 DISKUSSION

I denna del av min studie kommer jag att presentera min metoddiskussion, min resultatdiskussion samt mitt förslag till fortsatt forskning.

6.1 Metoddiskussion

Syftet med min studie var att kartlägga hur man kan förebygga ungdomsvåld samt att vilka faktorer påverkar det förebyggande arbetet. Jag ansåg att det bästa sättet för att få svar på mina forskningsfrågor: hur kan förebygga ungdomars våldsamma beteende, var genom en litteraturstudie. Jag tycker att en litteraturstudie kan bäst svara på frågorna för att få reda på tidigare forskning om ämnet, så att man kan bättre få en bredare helhetsbild om förebyggande faktorer än om jag hade valt en annan metod. Jag ansåg också att litteraturstudien passar bäst som metod med tanke på att jag hade som målgrupp att undersöka ungdomarnas våldsamma beteende. Det kunde ha varit ett mycket svårt att få forskningslov samt med tanke på ämnets känslighet tyckte jag att litteraturstudien passade bäst.

Förrän jag började min datainsamling hade jag bestämt urvalskriterier för min sökning. Urvalskriterierna var att de skall vara relevanta för mitt syfte, de skall vara på finska, svenska eller engelska samt att ta med endast den allra senaste forskningen om ämnet.

Materialet som jag samlade in anser jag nog ha varit relevanta för mitt syfte. Jag läste kritiskt igenom artiklarna och sedan beslöt jag om de skulle inkluderas eller exkluderas från mitt arbete. Jag hittade sedan tio artiklar som svarade på mitt syfte och som jag beslöt att inkludera. Jag kunde dock ha sökt i flera databaser för att ännu få ett bredare urval av artiklar, när jag nu sökte bara i tre databaser och på manuell väg. Om jag hade hittat flera artiklar som jag ansåg relevanta kunde också resultaten vara ännu mera omfattande.

Mina sökord var främst på engelska vilket ledde till att 8 av artiklarna var på engelska, en på svenska och en på finska. Detta kan ha påverkat mina resultat genom att mitt modersmål inte är engelska så det finns möjlighet för feltolkningar av resultaten. Jag märkte också att jag hade färre sökord på grund av att det var svårare att forma sökorden när de var på engelska. Dessutom var det svårt att hitta ett passande ord på engelska för professionellas kompetenser som skulle innefatta rätta saker. Detta kan också ha påverkat resultatet i min studie.

Till mina urvalskriterier hördes också att jag skulle inkludera endast artiklar som var skrivna efter år 2000, så att jag skulle endast ha med den allra senaste forskningen. Detta lyckades dock inte helt. Flesta av mina artiklar var skrivna efter 2000-talet men jag inkluderade också en artikel som var skriven 1997, för att jag ansåg att den var relevant för min studie. Artiklarna kunde dock ha varit ännu nyare om det skulle ha funnits relevanta artiklar för mitt syfte och detta kunde då ha också påverkat resultatet. Jag anser att det är synd att jag inte hittade flera artiklar som var gjorda i Finland. Det fanns dessutom mycket få undersökningar som skulle ha varit skrivna i Norden, för att flesta av artiklarna som jag hittade var gjorda i USA och Australien. Jag hade dock ingen avgränsning med länder för att jag ville få ett så brett urval som möjligt för att hitta relevanta artiklar.

Jag analyserade resultaten med innehållsanalys vilket jag tycker att passade mycket bra för min studie. Med hjälp av kategorierna som man utgår ifrån i en innehållsanalys kunde jag snabbt se likheter med studierna och bilda en helhet om resultaten. Kategorierna kom ganska snabbt fram efter att jag hade läst alla artiklar igenom under analysfasen. Jag valde dock att inte lyfta fram förebyggande insatser för barn och familjer i mina resultat utan jag höll mig i min avgränsning som var ungdomar. I vissa fall var det ändå omöjligt att lämna bort det som hade kommit fram som också gällde barn för att få en klarare bild om fenomenet som blev förklarat. I analysen kopplade jag också mest till likheter mellan studierna. Tydliga skillnader i resultaten fanns inte. Jag kunde dock ha försökt granska, analysera och fokusera mig ännu mera och djupare på att hitta skillnaderna på resultaten som kommit fram.

Jag har också tänkt under studiens lopp på reliabiliteten och validiteten på arbetet. Med reliabilitet menas studiens tillförlitlighet. Man måste då förstå att undersökningsmetoden

påverkar resultatet. På reliabiliteten påverkar också om forskaren har varit ouppmärksam eller slarvig under analysen av data.(Jacobsen, 2007:169-172) Med låg reliabilitet menas ofta att mätproceduren lätt kan påverkas av slumpfel vilket då kan ske tillexempel genom otydliga frågeformuleringar. Med validitet menas studiens förmåga att mäta det som skall mätas, det vill säga, får man svar på sin frågeställning? Detta kan kollas genom att bedöma om studien har ett rimligt innehåll(Forsberg&Wengström, 2013:104-107) Jag anser att min studie är av ganska hög reliabilitet, för att jag har kritiskt gått igenom mina artiklar förrän jag beslöt att inkludera dem i min studie. Jag har också varit noggrann när jag läst och analyserat mina artiklar samt lagt upp kategorier. Validiteten anser jag också vara hög, för att jag hittade mycket likheter i mina artiklar som stödde varandra och materialet svarade mycket bra på min forskningsfråga. Jag anser också att validiteten är hög därför att materialet gick att koppla med min teori och det hittades också flera likheter mellan dem.

6.2 Resultatdiskussion

I studien framkom det flera olika åtgärder som den professionella kan använda sig av i det förebyggande arbetet. Resultaten hängde väl ihop med mina teorier och det gick att göra en koppling mellan dem. Jag tycker att resultaten svarar på min forskningsfråga och på mitt syfte mycket bra.

Den professionella kan alltså förebygga ungdomsvåld på olika sätt med hon behöver kunskap, färdigheter, kompetenser och erfarenheter för att nå detta mål.

Den professionella måste förutom sina egna kompetenser också tänka på faktorerna som påverkar det förebyggande arbetet av ungdomsvåld. Den professionella måste stärka på den ungas skyddande faktorer, identifiera samt reducera riskfaktorerna och ha kunskap om våld.

Det förebyggande arbetet måste också tas in i ett tidigt skede för att det skall ha den bästa effekten på de unga.

De professionella måste kunna tillämpa denna kunskap om förebyggande arbete av ungdomsvåld med den enhet de jobbar på. Enheten igen måste i ett tidigt skede ta till tals med nya arbetare om olika sätt att förebygga ungdomsvåld så att också de nya an-

ställda som ännu är utan erfarenhet, vet hur de skall handla i en situation då den unga betar sig våldsamt.

Mina resultat hänger alltså också ihop med arbetslivsrelevansen. Enheter som jobbar med barn och unga kan som också tidigare nämnts möta våld på sin arbetsplats. Mina resultat ger råd för den professionella att kunna praktiskt förebygga ungdomsvåld. Arbetet kan till exempel fungera som handlingsdirektiv för den professionella på arbetsplatser. Den professionella kan då också mera lägga märke på sina egna kompetenser då hon vet hur de påverkar mötet med den våldsamma ungdomen samt hur det påverkar det förebyggande arbetet. Den professionella måste kunna använda sig av sina olika kompetenser och tillämpa dem enligt situationen och enligt enheten man jobbar på.

6.3 Förslag till fortsatt forskning

Min studie har gått ut på att få reda på hur man som professionell bäst kan förebygga våldsamt beteende hos ungdomar. Under studien kom det flera gånger fram också föräldrarnas roll som påverkande faktor i den ungas våldsamma beteende. Därför tycker jag att det skulle vara intressant med en studie om hur föräldrarna allra bäst kan förebygga deras barns våldsamma beteende samt hur de kan känna igen riskfaktorer och använda sig av möjliga förebyggande program i hemmet samt kartlägga hur effektiva dessa program skulle vara. Föräldrarna torde känna sina barn allra bäst och fungera som den trygga anknytningen för barnet, men i många av fallen fungerar ändå dåliga föräldraförhållanden som en riskfaktor till att den unga betar sig våldsamt. Jag anser att det skulle behövas en studie som skulle fungera som ett handlingsdirektiv för föräldrarna att bättre kunna bemöta sina barn och unga i våldsamma situationer samt få kunskap om hur de kunde förebygga beteendet redan i ett tidigt skede. Ungdomarnas egen synvinkel på detta skulle också vara mycket intressant.

KÄLLOR

- Arbetskyddslagen 23.8.2002/738, tillgänglig: <[http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2002/20020738?search\[type\]=pika&search\[pika\]=2002%2F738](http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2002/20020738?search[type]=pika&search[pika]=2002%2F738)>, Hämtad: 29.1.13
- Barnskyddslagen 13.04.2007/417, 6§, Tillgänglig: <<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417>>, Hämtad: 16.01.2013
- Blennberger Erik, 2005, *Etik i socialpolitik och socialt arbete*, Lund: studentlitteratur, s.444
- Bor, William. 2004, *Prevention and treatment of childhood and adolescent aggression and antisocial behavior: a selective review*, Australian & New Zealand Journal of Psychiatry May2004, Vol. 38 Issue 5, p373-380. 8p. Hämtad: 01.09.2013
- Brolin, Magnus. Calleberg, Per. Westrell, Mikael. 2011 *Krishantering I arbetslivet- Nya perspektiv*, Studentlitteratur AB, Lund. s.266
- Brown university child and adolescent behavior letter, 2003, *Studies tout early intervention in preventing youth violence*, Brown University Child & Adolescent Behavior Letter May2003, Vol. 19 Issue 5, p6. 2p. Hämtad: 01.10.2013
- Carlander Jakob, Eriksson Kerstin, Hansson-Pourtaheri Ann-Sofie, Wikander Birgitta, 2001, *Trygga och otrygga möten*, Förlagshuset Gothia
- Carlenius, Per. Aakvaag Torvild, Per, 1996, *Hur man förebygger hot och våld I arbetslivet*, Kommentus, Novum Grafiska AB, Göteborg 1998, s.145
- Connor, Daniel F. 2002, *Aggression and antisocial behavior in youth*, Brown University Child & Adolescent behavior Letter, Sep2002, Vol. 18 Issue 9, p1. 3p. Hämtad: 01.09.2013
- Czech, Monica. Rehnberg, Gunilla. 2005, *Aggression Replacement Training-Metod för att hantera aggressioner*, Högskolan Kristianstad- Institutionen för beteendevetenskap. Magisteruppsats i specialpedagogik 61-80, Vt 2005. Tillgänglig: <<http://hkr.diva-portal.org/smash/get/diva2:230065/FULLTEXT01.pdf>>, Hämtad: 01.10.2013
- Flannery, Daniel J., Albert D.Farell. 2005, *Youth violence prevention: Are we there yet?*, Aggression & Violent behavior, Mar2006, Vol. 11 Issue 2, p138-150. 13p. Hämtad: 01.09.2013
- Forsberg Christina, Wengström Yvonne, 2013, *Att göra systematiska litteraturstudier- värderingar, analys och presentation av omvårdnadsforskning*, tredje utgåvan, Stockholm: Natur och kultur, 219s.
- Forsberg Christina, Wengström Yvonne, 2003, *Att göra systematiska litteraturstudier*, Stockholm: Natur och Kultur

- Friberg Febe, 2006, *Dags för uppsats-vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*, studentlitteratur, 154s.
- Granskär Monica & Höglund – Nielsen Birgitta, 2008, *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso-och sjukvården*, studentlitteratur, 210s.
- Helkama Klaus, Myllyniemi Rauni, Liebkind Karmela, 2009, *Socialpsykologi - en introduktion*, Liber.
- Hoikkala Susanna, 2002, *‘Mikä on väkivaltaa, mikä ei’*, Työntekijöiden tulkintoja nuorten väkivallattoman käyttäytymisen tukemisesta helsinkiläisissä lastensuojelulaitoksissa syksyllä, Helsingin kaupungin sosiaalivirasto. Tillgänglig: <http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/b5546b804a1563d89744f7b546fc4d01/5_hoikkala.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=b5546b804a1563d89744f7b546fc4d01, Hämtad 4.12.2012
- Hulkko Laura, Piispa Minna, 2009, *Työväkivalta on yleistä terveys- ja sosiaalialojen ammattiteissa*, Tilastokeskus, Hyvinvointikatsaus3/2009,tillgänglig:<http://www.stat.fi/artikkelit/2009/art_2009-09-30_002.html?s=0 Hämtad:29.01.13
- Huoviala Kari, 2013, Puheenaihe: Tappajina tavalliset nuoret, *Aamulehti*, 5.6.2013 Tillgänglig:<<http://www.aamulehti.fi/Kotimaa/1194817655022/artikkeli/puheenaihe+tappajina+tavalliset+nuoret.html> Hämtad:22.11.13
- Jacobsen Dag Ingvar, 2007, *Förståelse, beskrivning och förklaring-introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Lund: studentlitteratur, 316s.
- Killen, Kari. 2009, *Barndomen varar i generationer-Om förebyggande arbete med utsatta familjer*, Studentlitteratur, 278s.
- Madsen Bent, 2001, *Social pedagogik*, Lund: studentlitteratur, 244s.
- Nationalencyklopedin, sökord: *Bemöta*, tillgänglig: <http://www.ne.se/sve/bemöta>, Hämtad 2013-09-18
- Newhill E. Christina, Wexler Sandra, 1997, *Client violence toward children and youth services social workers* 1997, Elsevier, Pages 195-212 Tillgänglig: Children and Youth Services Review, Volume 19, Issue 3, Hämtad: 1.12.2012
- Ono, Yoshiro & Pumariega, Andres J. 2008, Violence in youth, International Review of Psychiatry. Jun2008, Vol. 20 Issue 3, p305-316. 12p. 2 Charts. Hämtad: 01.10.2013
- Pöyskö, Maria. 2011, Nuorten väkivalta raaistunut, *Kotimaa24*, 14.02.2011 Tillgänglig:<<http://www.kotimaa24.fi/uutiset/kotimaa/1484-nuorten-vakivalta-raaistunut>, Hämtad:21.11.13

Rådet för brottsförebyggande, 2011, tillgänglig:

<<http://www.vakivalta.rikoksantorjunta.fi/49051.htm> Hämtad: 29.01.13

Sallinen, Varpu. 2005, *Lastenkoti ja rajoittaminen*, I: Laaksonen, Sari, Kemppainen Martti, *oljista, risuista vai tiilestä? - Artikkeleita hoidon laatua tukevista tekijöistä sijaishuollossa*. Lastensuojelun Keskusliitto ry, s. 155-165.

Thomas, Sandra P. 2009, *A new approach to prevention and reduction of youth violence*, Issues in Mental Health Nursing. Sep2009, Vol. 30 Issue 9, p529-529. 1p.
Hämtad: 01.10.2013

Trotter, Chris. 2002, *Worker skills and client outcome in child protection*, Child Abuse Review. Jan/Feb2002, Vol. 11 Issue 1, p38-50. 13p. 4 Charts. Hämtad:01.09.2013

BILAGOR

BILAGA 1. Inkluderade artiklar i litteraturstudien

Databas	Sökord	Antal träffar	Antal valda artiklar
academic search elite (EBSCO)	violent adolescents, violent children, prevent, intervent.	50	2
academic search elite (EBSCO)	youth violence prevention	51	1
academic search elite (EBSCO)	violence prevention	230	2
ScienceDirect	youth violence prevention	11 324	1
academic search elite (EBSCO)	aggression in adolescent, aggression in childhood, aggression in youth	3	1
Google Scholar	Aggression replacement training	46 200	1

BILAGA 2. Presentation av valda artiklar

Författare/ nummer	År	Titel	Syfte	Metod	Resultat
Albert D.Farell, Daniel J.Flannery Nr.1	2005	Youth violence prevention: Are we there yet?	Sammanfatta hurudana åtgärder som finns till för att utveckla program som kan förebygga ungdomsvåld.	Litteraturstudie	Resultatet presenteras tre program som har visat sig ha stor effekt i det förebyggande arbetet med ungdomar. Variationerna i de förebyggande strategierna beskrivs också.
William Bor Nr.2	2004	Prevention and treatment of childhood and adolescent aggression and antisocial behaviour: a selective review	Undersöka den offentliga sektorens, barn och ungdoms mentalhälsovårds roll i det förebyggande arbetet och i behandling av barn och ungdomars aggressioner.	Litteraturstudie	Selektiva program har visat sig vara effektiva i förebyggandet och i behandlingen av aggressioner och antisocialt beteende.
Daniel F. Connor Nr.3	2002	Aggression and antisocial behavior in youth	Att framhäva olika sätt att tackla ungdomsvåld.	Kunskapsöversikt	Olika sätt att tackla ungdomsvåld är genom förebyggande arbete. Verbal kompetens, samhällets interventioner samt kritiska perioder i den ungas liv lyfts starkt fram i det förebyggande arbetet.
Sandra P. Thomas Nr.4	2009	A new approach to prevention and reduction of youth violence	Hämta fram problematiken med våldsamma ungdomar samt nya idéer om hur man kan förebygga ungdomsvåld.	Kunskapsöversikt	Ungdomsvåld innebär höga kostnader. Förebyggande strategier som regelbundna granskningar för att identifiera tidiga märken av ungdomsproblem behövs. Skolans roll är viktig.

Monica Czech, Gunilla Rehnberg Nr.5	2005	Aggression Replacement Training, Metod för att hantera aggressioner	Undersöka vilka effekter ART-metoden ger och hur pedagoger kan möta, förebygga och hantera konflikter och aggressioner i skolan med hjälp av metoden.	Kvalitativ. Intervju med 6 st. pedagoger och en elev.	Man måste arbeta regelbundet med ART- metoden och ha tålamod om inte effekterna är omedelbart synliga. Pedagogen skall arbeta förebyggande för att stärka individens resurser samt för att förbättra psykosociala klimatet i gruppen och se de små betydelsefulla förändringarna.
Brown university child and adolescent behavior letter Nr.6	2003	Studies tout early intervention in preventing youth violence	Presentera program som förebygger ungdomsvåld	Forskningsöversikt	Två program har visat effekter i förebyggandet av ungdomsvåld. <i>Resolving conflict creatively program</i> och <i>PeaceBuilder</i> .
Yoshiro Ono, Andres J. Pumariega Nr.7	2008	Violence in youth	Beskriva den nuvarande situationen av ungdomsvåld i USA och Japan för att belysa kritiska tyngdpunkterna för mentalhälsovårdens interventioner.	Litteraturstudie	Ungdomsvåld kan förstås ur ett dualt perspektiv, kliniskt och social/samhälleligt. För att förebygga och behandla ungdomsvåld behövs det ett effektivt mentalhälsovårdssystem som är kommunalt och lätt tillgängligt för barn, unga och deras familjer.

Chris Trotter Nr.8	2002	Worker skills and client outcome in child protection	Att kartlägga hur brett barnskydds arbetare använder sig av sina färdigheter och hur dessa färdigheter påverkar klientresultatet.	Kvalitativ. Undersökningen innebar 50 intervjuer med barnskyddsarbetare samt 282 intervjuer med familjemedlemmar. Barnskyddsarbetarna hade information om ca.247 klient familjer.	Det var tydligt att då barnskyddsarbetarna använde sig av sina färdigheter blev klient resultatet också bättre. Arbetarna ansåg också att klienterna visade bättre progress och klienterna var nöjda med slutresultatet och processen var med större sannolikhet avslutad efter 16 månader.
Christina E.Newhill, Sandra Wexler Nr.9	1997	Client violence toward children and youth services social workers	Beskriva social arbetares erfarenheter av klient våld.	Kvalitativ. Frågeformulärer skickades slumpmässigt till medlemmar av NASW socialarbetare från Pennsylvania och California. 1129 frågeformulär blev besvarade. Barn och ungdoms socialvårds arbetares svar jämfördes med arbetare från andra praktiker.	Resultaten visade att barn och ungdoms socialvårds arbetare var mer benägna att ha varit med om hot, egendoms skada eller försök/riktig attack. Klient våldet leder till höga kostnader för den individuella arbetaren, negativa känsloreaktioner, till ändringar i viljan att arbeta samt i hur man utför sitt arbete.
Sallinen Varpu Nr.10	2005	Lastenkoti ja rajoittaminen	Beskriva hur de professionella på enheter inom barnskyddet skall handla i situationer där den unga betar sig våldsamt och beskriva hur och varför man ibland hamnar begränsa den våldsamma ungdomen.	Kunskapsöversikt	Resultaten visar att man måste vara medveten om riskfaktorer, ha kunskap om vad som räknas till farligt beteende, vara förberedd och ha inom enheten tydliga linjer för hur man skall begränsa den unga och om hur man skall hantera en våldsam situation. Den pro-

					professionellas egen attityd påverkar också konflikt situationen. Resultaten framhäver även PART-metodens effektivitet.
--	--	--	--	--	---

BILAGA 3. Exempel på hur kategoriseringen gått till

Rubrik	Innehåll	Kategori	Underkategori
1. Youth violence prevention: Are we there yet?	Sammanfatta de olika program som utvecklats för att förebygga ungdomsvåld	- Förebyggande arbete	- Riskfaktorer - Våldets olika former - Förebyggande program
2. Prevention and treatment of childhood and adolescent aggression and anti-social behaviour: a selective review	Undersöka den offentliga sektorns mental och hälsovårdens roll i förebyggandet och behandling av våld med barn och unga		- Förebyggande program - Våldets olika former - riskfaktorer
3. Aggression and antisocial behavior in youth	Olika sätt att tackla ungdomsvåld, genom identifiering av risker och med hjälp av det förebyggande arbetet	- Förebyggande arbete	- Våldets olika former - Riskfaktorer
4. A new approach to prevention and reduction of youth violence	Synpunkter på ungdomsvåldet och problematiken i det. Läger också tyngd på förebyggande arbetet.	- Förebyggande arbete	- Riskfaktorer
5. Aggression Replacement Training, Metod för att hantera aggressioner	Undersöker ART – metodens effekter samt anger hur pedagoger kan använda sig av metoden.	- Förebyggande arbete	- Förebyggande program - Riskfaktorer - Våldets olika former - Att professionellt möta och bemöta
6. Studies tout early intervention in preventing youth vio-	Två olika förebyggande program som har visat sig vara effektiva i före-		- Förebyggande program - Riskfaktorer

lence	byggande arbetet med barn och unga		
7. Violence in youth	Synpunkter på ungdomsvåld i vad det innebär och hur det förekommer i USA och Japan. Läger också tyngd på mental och hälsovård systemets effektivitet och tillgänglighet i det förebyggande arbetet.	- Förebyggande arbete	- Våldets olika former - Riskfaktorer - Förebyggande program
8. Worker skills and client outcome in child protection	Lyfter fram viktigheten av att använda sig av sina färdigheter som arbetare inom barnskyddet, för att förbättra klient resultatet.		- Att professionellt möta och bemöta
9. Client violence toward children and youth services social workers	Lyfta fram följderna, både positiva och negativa av klient våld genom att beskriva social arbetarnas erfarenheter av klientvåld	- Förebyggande arbete	- Våldets olika former - Att professionellt möta och bemöta - riskfaktorer
10. Lastenkotija rajoittaminen	Beskriva faktorer som påverkar mötet av våldsamma ungdomar och begränsningar på enheter inom barnskyddet samt		- Förebyggande program - Riskfaktorer - Att professionellt möta och bemöta

